

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadói hivatal
tal
loz
da Baron L. Pop (v. Br.)
Telefon: 9-77. Előfizet
Havonta 110, negyedév
évre 600, egészévre 120
földre: Havonta 1, negy
félre 6, egészévre 10
détések díjszabás szeri
KELET az erdélyi és Bánsági
szociális egylet napilapja. Cik
keink utánnomását csak a for
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rákosetter Robert

Budapest

Posta 2118

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
F. Bukaresti szerkesztő: Hájasági
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lei

Szerda, 1933 feb. 8

5693. FV SEVATH 12. XVI. ÉVI. 311 SZÁM.

Provokáló mulatozások

Nem vagyunk elragadtatva a kormány szociális érzékétől.
Még kevésbé vagyunk elragadtatva az ostromállapottól.
Az ostromállapotot elrendelő dekrétumban mégis van valami, ami a szociális érzésű embereket is kielégíti.
A kielégítő pont a provokáló dözölések és mulatozások megakadályozására vonatkozik.
Negatív intézkedés ez, valami túl sok eredményt nem várunk tőle.
De legalább elvileg helyesen van elképzelve.

Tényleg felháborító, hogy a szociális nyomorúság mai fertőjében akadhasanak emberek, akik hangos dáriddal és tobzódással botránkoztatják meg az éhező, nyomorgó, szenvedő százszázakat.
Még helyesebb volna, ha a dözölőket, orgiázókat külön adóval sújtaná a kormány még pedig olyan súlyos adóval, hogy ezeknek jövedelméből a munkanélküli segélyek anyagi fedezetének egy részét lehessen előteremteni.
Félünk azonban attól, hogy a kormány erkölcsi megbélyegzése — irott malaszt marad s az ostromállapottól csak azok az intézkedések maradnak hatályosak, amelyek teljes súlyukkal a küzdő polgárokra nehezednek.

Vesztett fejsze nyele

A Népszövetség végre döntött. Döntése meglepő és erőteljes.
Csak egy súlyos hibája van ennek a döntésnek, hogy post festum, a befejezett tények után jött.
Mint mindig, ha a Népszövetség valamilyen kérdésben dönt.
A népszövetségi tanács Kinának ítélte oda a Mandzsúria feletti fenhatóságot, tehát ezzel a döntéssel jogtalanul minősítette Japán rablóhadjáratait, amellyel Mandzsuriát minden történelmi és emberi jog ellenére birtokba vette.
A történelmi és emberi igazságnak elvileg tehát elégtételt; a baj csak az, hogy ez az elégtétel — vestett fejsze nyele, amelynek gyakorlati hatása egyenlő a semmivel.
Illetőleg egy eredménye lehet — és ez valószínű is —, nevezetesen az, hogy most már Japán és Kína között a lapangó, guerilla-szerű harc nyílt háborúvá fog átváltozni és ezzel megnyílik a Távolkeleten a korszak, melynek beláthatatlan eseményei egy egész világot boríthatnak lángba.
Ha a Népszövetség nem lenne kényelmes urak társasága, ha a fegyvergyárosok szava nem lenne döntőbb jelentőségű politikuskai előtt, mint a népek szava, úgy a népszövetségi ítélet akkor hangzott volna még el Japán ellen, amikor az első japán csapatok partra szálltak Mandzsúriában.
Ma egészen más helyzet volna a Távolkeleten s a japán fenevad megjuhászodva emésztené szűkebb hazájában.
Igy azonban az egész népszövetségi határozat fiktív értékű s legfeljebb morális hatása van.
De a morális hatásra fűtyül a japán imperializmus.
Anynira fűtyül, hogy megnövedkedett étvágyával már kimondott kínai területekre vetette magát s e pillanatban a kínai Jehol tartományban indítja offenzívára hadait.
Ilyen konstellációk között lehetetlen szabadulni attól az érzéstől, hogy a Népszövetség azért hozta meg döntését a befejezett tények után, mert egyfelől nem akart szembekerülni a Mandzsuriának, illetve Japánnak fegyvereket szállító hadi szergyárosokkal, másrészt azonban tekintélyét is meg akarta ővni.
A Népszövetségnek a Kellog-paktumra akkor kellett volna hivatkoznia, amikor az első ágyulövés eldőrdült a Távolkeleten — s már akkor is joggal hivatkozhatott volna.
S ha nem hivatkozott, ez csak azt bizonyítja, hogy ravasz taktikát követett: a késedelmezés taktikáját, amely még mindig megbosszulja magát.

Veszélyben forog az osztrák kölcsön ügye a hirtenbergi fegyverszállítás miatt

Bécs, február 7. A hirtenbergi ügyei kapcsolatban kormányválság-hírek terjedtek el. Allítólag veszélyben forog az osztrák nemzetközi kölcsön is, mert Franciaország vonakodik a kibocsátásban résztvenni, noha ezt a francia törvényhozás az elmúlt év végén elhatározta. Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy Dollfuss fel fogja áldozni Vaugoin hadügyi minisztert és esetleg Waidenhof-fer pénzügyminisztert is s átszervezi kormányát.

A népszövetségi bizottság Kinának ítélte vissza Mandzsuriát,

mialatt a japánok teljes erővel megindították az offenzívát Jehol kínai tartomány ellen

Tokióban rendkívüli minisztertanácsot hívtak össze a genfi döntés megérkezésekor

Genf, február 7. A 19-es bizottság befejezte összefoglaló jelentésének megszövegezését, amelyet beterveztettek a tanács elé. A jelentés leszögezi, hogy Mandzsúria Kína integráns része és ezért tiltakozni kell a Kellog-egyezmény, a népszövetségi alapokmány és a kilenc-hatalmi szerződés ellenére eszközölt fegyveres hódítás ellen.
Ujabb jelentés szerint a népszövetségi tanács előreláthatólag fel fogja kérni a nemtagállamokat s így elsősorban az Egyesült Államokat és a szovjetet, hogy csatlakozzanak a mandzsúriai kérdésben Genfben egyhangulag kialakult felfogáshoz és támogassák a Népszövetséget a tendő intézkedésekben.

London, február 7. A Daily Telegraph mukdeni jelentései szerint teljes erővel megindult a japán offenzíva Jehol ellen. Ugy hírlik, hogy az általános támadásra a parancsot Tokióból adták ki. A lap ezt az értesülést fenntartja annak ellenére, hogy a japán kormány cáfolja azt a hírt, hogy offenzívára ösztönöznék a japán csapatokat Jehol ellen.
London, február 7. Lapzártakor érkezett jelentés szerint, Tokióban arra a hírré, hogy a 19-es bizottság Genfben fenntartotta a Mandzsúriába kiküldött Lytton-bizottság jelentésének alaptervezetét és elveit a kormány rendkívüli minisztertanácsot hívott össze. A japán fővárosban a genfi döntés nagy izgalmat okozott.

Japán most ki fog lépni a Népszövetségből, Kína meg fogja üzeni a háborút Japánnak és a Távolkeleten fellángol egy új, kiszámíthatatlan fordulatokat rejtő háború.
Tegyük hozzá: a békét hirdető Népszövetség jóvoltából.

Hossz a londoni börzén

Londonban egész különös dolgok történnek. Az elmúlt héten a világ első börzében olyan jelenetek játszódtak le, amelynekhez hasonlót a tőzsde krónikája 1895-ről jegyez fel. A délafrikai bányai értékek ugyanis óriási módon felszöktek és ha a börzén 500 százalékkal magasabban jegyezték ezeket az értékeket, akkor kint az uccán, ahol a börzeüzletek rendszeresen folytatódnak, 1000 százalékkal magasabban lehetett vásárolni. Valóságos katasztrófális kihatásai voltak ennek a hosszúnak. Két börzealkusz a hajnali órák óta várakozott a börze előtt, hogy bejuthasson, de a libasorban állók között távolj helyen voltak és csak délfele kerülhettek volna sorra. A gyöngye szervezettü emberek ezt az állást és azt az izgalmat, hogy a legjobb alkalmakat el fogják kényi, nem bírták ki. Összeestek és mentők vitték el őket a börze elől, ahol az utóbbi napokban az autók és autóbuszok nem járhatnak a nagy torlódás miatt. Arról irnak, hogy valaki ezeken a

papirokon három-négy nap alatt 280 font sterlinggel tizezer fontot keresett és azt mondják, hogy ez a papiros most már elérte csúcspontját és attól kell tartani, hogy a következő hetek ismét stagnálásal fognak eltelni a börzén.

Mindössze ez a megjegyzés fűződik a nagy börzeeseményhez. Egyetlen lap sem talál összefüggést ennek a papírnak az emelkedése és a világ gazdaságának egyéb jelenségei között. Igaz, hogy hiába is keresnénk ezuttal az összefüggést, logikáj világossággal úgy sem találunk azt meg. A gazdasági élet egyik pontján értékelkedést látunk, a másik százszáz pontján ellanyhulást, kétségbeesést, munkátlanyságot és kenyértelenséget. Amikor a börzén hossz van, az angol munkanélküliség még nem csökken, sőt ha a heti statisztikákat olvassuk, meggyőződhetünk róla, hogy a munkanélküliség száma semmivel sem zsugorodott össze. Meg kell tehát állapítanunk, hogy a londoni hossz is csak fokozta azt a káoszt, amit az utóbbi években mindenki a saját börén tapasztalt.

Ebből a káoszból kiutat találni a legszébb történelmi cselekedet lenne. Igaz, hogy ebben az esetben kimaradnának a szerencse fiai, akik három-négy nap alatt 280 fonttal tizezeret keresnek, de nem lennének áldozatai sem, akik a könnyű keresetért való izgalmukban összeesnek.

VILÁG TÜKRE

Parádé munka és kenyér helyett

Teodor Wolff, a „Berliner Tageblatt” főszerkesztője a közelgő német választásokról feltűnésteltő cikket írt, ami a mai német viszonyokra érdekes és jellemző fényt derít. Teodor Wolff beállítottsága polgári progresszív és természetesen a német reakció esküdt ellensége. Ez a cikke azonban objektív hangjával, nagy perspektívájával a külföldi sajtóban is nagyon jó benyomást keltett. Megállapításai és közérdekű meglátásai miatt bizonyára nagyobb és tartósabb benyomást fog kelteni a szokványos vezércikkeknél. Alább adjuk a cikknek karakterisztikusabb részeit:

Hindenburg elnök — írja Teodor Wolff — elutasította Schleichernek a Reichstag feloszlására vonatkozó kérését. Kérdezzük, miért adta meg ezt Hitler, Papan és Hugenberg kabinetjének? Ez a mostani kormány alapján véve nélkülözhetetlen volna a feloszlátási dekrétumot, mert a centrumnak magától értetődő kérdő pontjaira egy alkotmánytisztelő kormány nyugodtan válaszolhatott volna. A választások kiderült volna az is, hogy minden választási izgalom mellőzésével lehetne Németország ügyeit irányítani és ha a centrum, a feltett pontokra kielégítő választ kap, hajlamosnak mutatkozott volna arra is, hogy biztosítsa a többségi szavazatot. Már ez is éppen elég gé igazolja, mennyire fölösleges a reichstag feloszlátása, mennyire időszzerűtlen az új választás és a harc, amely ezzel együtt jár.

Miért kelljen kitenni az országot, a német gazdasági életet újabb, határtalan bonyodalmaknak? Abban a pillanatban, amikor remélni lehetett valamelyes gazdasági javulást, amikor a munkanélküli abban bizakodott, hogy megint munkaalkalomhoz jut, jöttek Hitlerék és a fejlődésnek kedvező atmoszféráját tönkretették azzal, hogy fokozták a munkanélküliség lázfokát. Az országnak nincsen szüksége új választásokra, de Hitleréknek van szükségük a Hitler-kormány szükségére van az agitáció varázsára. Szüksége van arra, hogy a tömegek ne ébredjenek annak tudatára, hogy mindaz, amit reméltek, el fog maradni, a beigért manna nem fog hullani és egyelőre sem kenyert, sem munkát nem kapnak. Munka és kenyér helyett parádét ad nekik Hitler: fátklyásmenetet, rádió-beszédet, ovációkat, mozi. Az a módszer, amivel a római cézárokat hallgattatták el az éhezőket. Remélhető, hogy az éhezők rövidesen meg fogják érezni, hogy ezektől a komédiáktól nem fognak jóllakni. Fájdalom azonban, a kijózanodás már csak a választások után fog bekövetkezni. Hitlerék nagyon jól tudják ezt és ezért tették a választások terminusát ily rövid időre. A négy hét jó lesz arra, hogy a mánor tüzét élesszék, hogy a kétely szavát tulharsójják egy olyan propagandával, ami most már az adófizető zsebéből kerül ki.

Milyen másképp beszél most Hitler ur! Huszonnyó óra alatt négyszor is hallatta hangját a rádióban, de egyetlen egyszer sem mondott olyasmit, ami jól elfogadható reformok, vagy valami fájdalomcsillapító gyógyszer esendült volna ki. Munka és kenyér? Azt majd megkapjátok négy év alatt. Hol ott a munkanélküli azt hitte, hogy Hitler kormányja gyorsan munkához és munkabérekhez juttatja. Az alkalmazott azt remélte, hogy rövidesen visszakerül régi helyére, vagy más új alkalmaszásba. A szabad pályán működő polgár is boldogulást remél ettől a kormánytól, hiszen tíz éven át folyton csak ezt dobolák a füleikbe. Most aztán jönnek a négyéves munkatervek. Akik a bolsevizmust és szellemét anynyi szenvedéllyel támadták, most azt

Nácsa elátum-tina-

vetség tanács dátum-bizottának jelentés-tarius orszá-kozik és ma-negjegyzéseit ez. A Népsz-elfogadta és -bizottság

ragzatását il-miniszter a-eli jelentésé-dátum-bizott-konstruktív-jának kidol-gási periódus-zert korának-lajton e poli-A bizottság-a meg, hogy-n tett intéz-zó gazdasági-a nyugalom-alesztésében-egy a népszö-n törekvésé-egyekezni fog-us hatalom-als problémái-

ny neves cs

r 4. Teohari- r orvos-tanár-rlötte magát.-ngyilkossága- — nagy fel-

Német-

iai reckling-ában karbid-zárt elzart a-járatat föld-oltattak. Ti-n kimenteni.-t. A hiányzó-entési akciót

*)

nk január hó-re vonatko-általam szál-ntetben szik-bizonyítá-megtettem.- hogy a ne-eti érdekből-„Tréfó”-nak-ik a község

cab, Arad

t nem vállal-óság. sem a

Lapkiadó Rt. da Baron L. telefon 9-77.

mondják, hogy elmennek Moszkvába és kölcsön kéri a kommunisták terveit. És ha ezzel nem tudják szédíteni a németeket, akkor azt mondják, hogy az olaszokhoz mennek és kölcsön vesznek a faszizmus programját. A germán ságra büszke párt ime megy a római és a szláv szellemhez kéregetni!

És elmentek Hubenberghez, a nagytöke és a nagybirtok férfiújához, aki az autarchiát hirdeti, a német kivétel megszorítását, sőt megbénítását. Nagyon kell nekik ez a gyors választás. Kell nekik azért is, nehogy a nemzeti szocializmus nagytökei tendenciái kiderüljenek, nehogy lelepleződjön az a hatalmas ellentét, ami a tömegek és vezetőik között tátong. A kormányának 42 mandátumtöbblet kell ahhoz, hogy a Reichstagban a centrum nélkül több séghez jusson. Honnan szerezzék meg ezt a hiányzó 42 szavazatot? A közép pártok — a centrum és a bajor néppárt kivételével — fel vannak morzsolódva, innen tehát nem lehet remélni tartalekokat. Vajon a centrum, a szocialdemokraták és a kommunisták párhívából lehet-e majd megszerezni a hiányzó mandátumokat? Nem valószínű! Mert hiába is rendeznek parádákat, hiába tartanak hangzatos és szenvedélyes rádióbeszédet, mindez hiába, ha a gyomor üres és minden remény kielégítetlen.

Számos oldalról elhangzott Hitler uralomra jutása óta a kívánság, hogy egy új párt alakítsák. Egy ugynevezett polgári párt, amely a köztársasági államformához ragaszkodik, amely liberális, amely ki akarja kapcsolni az autarchiát, mint a gazdasági élet egyik legnagyobb veszedelmét, amely egyáltalában tarthatatlannak tartja a gazdaság megnyomorítását egyetlen réteg érdekében, amely nem türi a kulturális és politikai reakciót. Az ilyen új párt valamely napon, talán nem is a messzi jövőben, eljőhet. Vajon ez a párt képes lesz-e a nemzeti szocializmus zászlajára esküt tett tömegeket magához vonzani? Ez nem nagyon valószínű. A nemzeti szocialista választók, amennyiben nem romantikus rajongók, vagy kalandorok, két egészen különböző csoportból rekrutálódnak: a munka és jövedelemküllekből és az erősen küzdő kispolgárságból. Az első csoport a szociális csoportosulást követeli és pedig annak végső koncepcióit. A kispolgárok viszont konzeratívok és egy erős kapitalista megújulástól várják üdvüket. Egy új párt aligha tudná őket egy táborba terelni. Talán ha Schleichernek több időt adnak, talán ő még megcsinálhatta volna ezt a pártot, amely sem a szocialista munkássággal, sem pedig a nagybirtokosokkal nem tud együttműködni. A gondokkal küzdő középosztálynak lett volna a pártja, világos célkitűzésekkel, tiszta programmal, tisztességes politikai szándékokkal. Március 5-ig ilyen pártot megszervezni teljes képtelenség. Ne tévesztessük meg magunkat, Hitler és Hugenberg a választás sánszait alaposan ki fogják aknázni, Németország fölött a veszedelmek felhői tornyosulnak, de aki emiatt elveszíti bizalmát és bátorságát, annak semmi keresnivalója a közéletben. A felhők is eloszlanak.

Alfred Neuman: Lázadók. „A sátán szerzőjének legújabb nagyszerű regénye mesteri tollal ízgalmas, érdekes a mult és a jelen világából. Két kötet 120 lej mindenütt, vagy Lepagenál Kolozsvár.

Női Lei 75-
SZINCS „ 100-
CIPŐK „ 150-
„ 200-
„ 250-

Olcsó leltári elárúsítás!

Hoffmann

Cipőruházában

CLUJ, Cate. Regele Ferd. 19

SELECT mozgó Ma nagy premier!

MALEC (Buster Keaton)

„A szenvedélyes szerelő szerelmei“

MALEC: a faarcú komikus a közönség széles rétegeinek kedvence, megint magának való témát talált. Egy peches feltalálót játszik, aki találmányát nem tudja értékesíteni, de az értékesítés közben egyik mulatságos kalandból a másikba esik.

A keleti leánykereskedelem a Népszövetség előtt

Palesztinában nincs prostitúció. 12.000 szervezett zsidó munkásnő él a zsidó országban

Genf, február 7. A Népszövetség tanácsa egyik legutóbbi ülésén tárgyalta a Keletre kiküldött vizsgálóbizottság jelentését a leánykereskedelem ügyében. A jelentés mintegy 550 oldalra terjed és ebből 20 oldal Palesztinával foglalkozik. Palesztinában a jelentés szerint nincsenek nyilvánosházák, a prostitúciót nem szabályozzák, egyszerűen be van tiltva. A haifai és jaffai kikötőben egy egészen jelentéktelen mértékben Jeruzsálemben is valamint Tiberiasban és Tel-Avivban létezik egy titkolt prostitúció. A palesztinai prostitúció legnagyobb része Szíriából, Egyiptomból és Törökországból származnak, viszont európai nő alig van közöttük. Haifa 49 prostituáltja közül mindössze 3 zsidó és 2 keresztény nő található, a többiek mohamedánok. A jelentés hosszasan tárgyalja és nagy elismeréssel illeti a Jewish Agency tevékenységét, amely iskolák és egyéb népjóléti intézmények létesítésével az asszonyokat és a lányokat produktív pályákra készíti elő. Az a tény, hogy Palesztinában 12.000 szervezett zsidó munkásnő él, eklatáns bizonyítéka annak, hogy itt mindent megtesznek a nők elhelyezéséért. Európai leánykereskedelem Palesztinában nincs.

Bukarestben tartják meg márciusban az agrárállamok konferenciáját

Magyaru intervenciójára lesz Bukarestben a konferencia

Bucuresti-Bukarest, február 7. (Az Uj Kelet tud.) A genfi és trezai agrárkonferenciákon már felvetődött az az eszme, hogy a világgazdasági konferencia alatt a mezőgazdasági államok újabb konferenciára jöjjenek össze. Maggearu pénzügyminiszter intervenciójára a mezőgazdasági államok kormányai hozzájárultak ahhoz, hogy a konferenciát ezúttal Bukarestben március hó végén rendezzék meg.

A konferenciára vonatkozó előzetes megbeszélések már megtörténtek az agrárállamok részéről államok kormányai között, rövidesen pedig a konferencia végső dátumát is megállapítják. Maggearu komoly tárgyalásokat folytatott

Adam Tarnowszky lengyel közgazdással, aki Lengyelország szófiai követe. Tarnowszky az agrárállamok együttműködésének híve és a bukaresti konferencia eszméjét azonnal magáévá tette. Tarnowszky néhány napon belül Varsóba utazik és itt közvetíteni fogja Románia ajánlatát a mezőgazdasági konferenciára.

A dél-európai agrárállamok a konferenciára egységes állásfoglalással jönnek. Ezek az államok kivételes kedvezmények életbeléptetését kéri a déli agrárállamok számára, amelyekkel a terményárak felemelését kívánják elérni. Az agrárállamok blokkja ezt preferenciális tarifák életbeléptetésével akarja elérni.

Már lövonatok járnak Chilében a villamosok helyett

A forradalmi kormány drasztikus intézkedéssel kíván segíteni a gazdasági válságon

London, február 7. Egy angol mérnök zsenialitásának jóvoltából a chilei Santiago villamosának sikerült megoldania azt a megdöbbentően látszó feladatot, amely elé az egész társaságot a mai lehetetlen viszonyok állították. Chilében éppen úgy érzik az emberek a valutáris nehézségeket, mint ahogy világszerte mindenütt, sőt ebben a természeti kincsekben egyébként gazdag, délamerikai államban a valutakérdés még több bajt és gondot okoz, mint másutt. A forradalmi kormány egészen drasztikus lépésre határozta most el magát és úgy akar a nehézségeken segíteni, hogy egyszerűen megtiltotta minden olyan cikknek a bevitelét, amelyért valutával kell fizetni. Miután Chilében nincsenek petróleumforrások és így mindenfajta benzinszükségletet külföldről kellene ellátni. Chilében az autómobilok egyszerre „szárazon maradtak” és egyik napról a másikra megállt minden autómobilforgalom. Az igaz, hogy a kormány szakértői azt ajánlották, hogy járassák a jövőben az autók faszénből termelt gázzal, azonban ez a módszer legfeljebb az egészen kis és könnyű autómobiloknál vált be, ellenben

sem teherautókat, sem az autóbuzsokat, sem pedig azokat a motoros villamosokat nem lehet faszéngázzal hajtani, amelyek egy bizonyos nagysággal sullyal bírnak.

A santiago villamosok egyelőre továbbra is zavartalanul közlekedhetnek, miután az elektromos áramhoz szükséges szén meg van az országban, de annál több gondot okozott a társaságnak azoknak a legújabb vonaloknak a fenntartása, ahol már nem a régi módi villamosokkal bonyolították le a forgalmat, hanem részben autóbuzsokkal, részben pedig olyan motorokosokkal, amelyek benzinüzemre voltak berendezve. Sinclair mérnök, a villamos-társaság technikai igazgatója egyetlen kivételt látott ebből a helyzetből, még pedig azt, hogy ha szépen visszatérnek a negyven év előtti módszerekhez s ismét lövonatokat járatnak éppen a város legforgalmasabb uccáin. A kitűnő angol mérnök természetesen nem a régi és divatja mult muzeumi lövonatokat szedette elő a lomtárból, hanem a modern technika legújabb találmányainak felhasználásával, megkonstruálta a lehető legtökéletesebb modern lövonatokat. Egyheti munka után készen állt a

vadonatuj santiagoói lövonati kocsi, amelynek drótküllös, csillag kerékei pompás golyós csapágyakban futnak és éppen olyan remekül van rugózva, mint a legdrágább automobil.

Sinclair mérnök konstrukciója kitűnően bevált, úgy, hogy a világ legmodernebb lövonatát egyetlen lövonat huzza csak és mégis játszi könnyedséggel vágatva haladhat az állomás felé még akkor is, ha husz utas ül benne. A derék santiagoóiak egyelőre nagyon meg vannak elégedve ezzel a legújabb „1 HP“-s járművel és azt mondják, hogy nem is sokkal lassabb, mint a villamosok voltak, de fölöttébb valószínű, hogy elragadtatásuk nagyrészt az újdonság varázsára vezethető vissza.

Santiagoóban most javában várják az emberek, hogy mikor oltják ki a villanylámpákat, hogy helyettük holmi modernizált olajmécseseket gyújtsanak és mikor szüntetik be az amugyis deficités vonatok járatását, hogy ismét delizsánszokat helyezzenek üzembe.

Kémkedési botrány az osztrák honvédelmi minisztériumban

Bécs, február 7. A Sonn und Montagszeitung szenzációs kémkedési botrányról ír, melyet az osztrák honvédelmi minisztériumban fedeztek fel. A lap szerint néhány nappal ezelőtt a honvédelmi minisztériumban nyomozást indítottak ennek a kémkedési botránynak az ügyében és a hatóságok számos letartóztatást hajtottak végre.

A nyomozás nagy titokban folyt s azazal az eredménnyel végződött, hogy rájöttek arra, hogy a minisztérium több alkalmazottja katonai titkokat árult el egy idegen hatalomnak.

A kémkedési botrány főszereplője a hadügyminisztérium egyik távirásza, aki megszerezte a minisztérium chiffrékulcsát és egy erdész segítségével, aki valamelyik határállomás közelében állott alkalmazásban, ezt a chiffrékulcsot külföldre juttatta. A bűnös távirászt letartóztatták s vele együtt még több gyanúsítottat. A hatóságok megindították a nyomozást, amelynek érdekében egyelőre az ügyet titokban tartják.

„Uj aranykor küszöbén állunk“ — mondja Ford

Newyork, február 7. Henry Ford a Newyork Timesnek adott rendkívül bizakodó hangú nyilatkozatában a legrózsásabb színekkel festi a közeli jövőt.

— A világ — ugymond — új aranykor küszöbén áll. A mai viszonyok sem oly rosszak, mint általában mondják. Az élet igazi értékeit nem érintette a válság, csak az emberek vesztették el érzéküket az igazi értékek megbecsülése iránt. A gépek ma még csak az ökrösszekér fokán állnak, az igazi gépi kor nem fogja ismerni a piszkot, csunyaaságot, kíméletlenséget és az emberi jogok lábbaltiprását. A gépek sohasem fosztottak meg munkásokat kenyerüktől, sőt ellenkezőleg, szám talan új kereseti alkalmat teremtettek.

Az ugynevezett technokrácia jóslata os tobaság, a gép mindig szolgálja iesz az embernek és sohasem ura.

Newyork, február 7. Henry Ford elhatározta, hogy óriási vállalatát sok kisebb, egymással összefüggő egységre decentralizálja. Jelenleg ötezerháromezrággyár készíti számára az autókalkatrészeket.

Ford ezeknek a munkáját ötvenezer kisebb vállalat között akarja szétosztani. Nézete szerint ez nemcsak csökkenti majd a termelési költségeket, hanem egyszerűen felhívja a mezőgazdasági és ipari termelést is.

— A szovjet ebben az évben 14 millió analfabétát tanított meg az írás-olvasásra. Londonból jelentik: A szovjet ebben az évben 14 millió felnőtt analfabétát akar megtanítani írás-olvasásra.

Raktárunkon lévő zsidótárgyak kényvetek olcsón elárúsítjuk

Max Nordau: dr. Kohn — 25 L.
Felix Weisach: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — — — — 25 „
Solem Alejchem: Léeggett nemesek — — — — 10 „

A polgár semmizni

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

és szembebeli főtörvényesék várososságra h és Kerrl nem maradásával tománygyülés s kitűzték az március 5 re, tások napjára. Ezzel szem tartománygyü tománygyülés írnáyló ner A javaslat n többséget. A szocialisták a tartományg mok számát

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

Berlin, február 7. A papen-féle kiterjesztés esetekre is termék nem vez államigazgatás hatóságokat nyeket. Betiltási óta az is, h igazat. Mindezekh most közzé azt is hozzá kor is, ha olyan sztrájtos üzemekre kezéssel a E már a szak mert ez a jo törvényes vo időtartam az lapoknál leg termékeknél nyiben azon belül második bet napilapoknál termékeknél betiltási jog időszaki sajt külföldi sa alkalalmazható új rendelet is lényegese

A polgári reakciós pártok már azzal vádolják Hitlert, hogy ki akarja semmizni őket a hatalomból

Hindenburg egyre-másra írja alá az alkotmányellenes rendeleteket

Kimondották — törvényellenesen — a porosz tartománygyűlés feloszlását. Ujult erővel lángolt fel a polgárháború. Megszigorították a sajtó- és gyülekezési szabadságot

Berlin, február 7. Az ülésre összehívott háromtagú porosz főtanács ülésén csak von Papen birodalmi főbiztos jelent meg, aki most Hindenburg dekrétumával Poroszország főbiztosi kormányának tagjával együtt a hatalom teljességét bírja, továbbá Kerrl, a porosz tartománygyűlés nemzeti szocialista elnöke. Adeanuer dr. államtanácsos a meghívásra nem jelent meg, mert az az álláspontja, hogy Hindenburg elnök dekrétuma nem egyeztethető össze az alkotmány nyál.

és szembehelyezkedik a lipcsei birodalmi főtörvényszék múlt év október 25-én nyílt városságra hozott döntésével. Von Papen és Kerrl nem törődtek Adenauer dr. távol maradásával s kimondták a porosz tartománygyűlés feloszlását március 4-re s kitűzték az új választások időpontját március 5-re, a birodalmi gyűlési választások napjára.

Ezzel szemben Darmstadtban a hesseni tartománygyűlés ülésén elvetették a tartománygyűlés feloszlásának kimondására irányuló nemzeti szocialista indítványt. A javaslat nem kapta meg a kétharmad többséget. Nem fogadták el a nemzeti szocialisták azon indítványát sem, hogy a tartománygyűlés szállítsa le a mandátumok számát 70-ről 48-ra.

A reakció a sajtószabadság ellen
Berlin, február 7. Tegnap kiadták Hindenburg dekrétumát, amely lehetővé teszi a birodalmi kormány számára a gyülekezési jog és a sajtószabadság megszorítását.

A sajtószabadság korlátozásáról szóló új rendelkezések nagyjában véve helyreállítják azt az állapotot, amelyet az 1932 júniusban kihirdetett Papen-féle sajtórendelet teremtett.

A sajtótörvény értelmében lapot csak felségvédelem és hazaárulás miatt lehetett betiltani.

A Papen-féle sajtórendelet azonban kiterjesztette a betiltás jogát olyan esetekre is, amikor az időszakos sajtótermék neveltségét veszélyeztetné, vagy az állam szervezeteit, intézményeket és hatóságokat, valamint egyházi intézményeket.

Betiltási ok volt a Papen-féle rendelet óta az is, ha a sajtótermék erőszakra izgat.

Mindezekhez a rendelkezésekhez a most közzétett új szükségrendelet még azt is hozzáfűzi, hogy betiltható lap akkor is, ha általánosan sztrájkra izgat, vagy olyan sztrájkra, amely életbevágóan fontos üzemekre terjed ki. Ezzel az új rendelkezéssel a Hitler-kormány tulajdonképpen már a szakszervezeti jogba nyúlt bele, mert ez a jog magában foglalja a sztrájk törvényes voltát is. A normális betiltási időtartam az új rendelet értelmében napi lapoknál legfeljebb 4 hét, egyéb sajtótermékeknél legfeljebb 6 hónap. Amennyiben azonban egy újságot 3 hónapon belül másodszor is be kell tiltani, úgy a második betiltás maximális időtartama napilapoknál már 6 hónap, egyéb sajtótermékeknél pedig egy év. A kormány betiltási joga ezentúl nemcsak belföldi időszakos sajtótermékekre terjed ki, hanem külföldi sajtótermékekre szemben is alkalmazható. A betiltási jogon kívül az új rendelet a kormány lapelkobzási jogát is lényegesen bővíti.

A polgárháború ellen nincsen ellenszer

Berlin, február 7. A vesztfáliai Duisburg-Hamernban temették a napokkal ezelőtti politikai összeütközések halálos áldozatát, egy rohamosztagos nemzeti szocialistát. A temetési menetet a járdák szélén nagy tömeg nézte. Váratlanul sortűz dördült el, mire a menetben a tömegben pánik keletkezett. Sokan elestek s a menekülők átgázoltak rajtuk. Egy halálos áldozata és 8 súlyos sebesültje van a pániknak. Két embert golyók sebesítettek meg. A támadás kommunisták műve volt. Gladbachban nemzeti szocialisták rohamot intéztek a kommunisták által lakott barakkok ellen s megostromolták az antifasiszta szervezet otthonát. Több sebesültet eredményezett a harc.

Amikor a karhatalom közbeavatkozott a lövések még sűrűbbé váltak s két rendőrt a golyók életveszélyesen megsebesítettek.

A rajna-vidéki Oberhausenben politikai összetűzésnél egy kommunista tüdő-

lövést, két Reichsbanner késszurásokat kapott. Gennkinfenben az összeütközéseknek egy kommunista halotja van. Benzigheimban és Ulmban összesen mintegy husz sebesültje van a politikai ellenfelek teljes erővel kiújult harcának.

Ujabb jelentések szerint Mannheimban újabb összeütközések voltak kommunisták, másfelől acélsikakosok és nemzeti szocialisták között. Három súlyos sebesült került kórházba, kik közül ketten belehaltak sebeikbe.

A rendet helyreállító karhatalom emberei közül is többen megsebesültek.

Összeütközések hírei érkeznek Breslauból és Chemnitzből is. A sebesülteket a harcok színhelyén, köztük egy nemzeti szocialistát és két kommunistát. Düsseldorfban is kiújultak az összeütközések. Két súlyos sebesültet szállítottak kórházba. Bonnban is volt tüzharc 7 sebesülttel. Harburg-Wilhelmsburgban a hajnali órákban egy munkást lőttek le ismeretlen támadók. Az életét vesztett munkás személynazonosságát még nem sikerült megállapítani. Lehetséges, hogy nem harburg-wilhelmsburgi volt, hanem a környékről való.

Az utolsó éjszaka adatai

Berlin, február 7. Az éjszaka folyamán több munkásnegyedben revolverharc folyt nemzeti szocialisták és kommunisták között. A kivonultatott karhatalom három életveszélyes sebesültet szedett össze a harcok színhelyén, köztük egy nemzeti szocialistát és két kommunistát. Düsseldorfban is kiújultak az összeütközések. Két súlyos sebesültet szállítottak kórházba. Bonnban is volt tüzharc 7 sebesülttel. Harburg-Wilhelmsburgban a hajnali órákban egy munkást lőttek le ismeretlen támadók. Az életét vesztett munkás személynazonosságát még nem sikerült megállapítani. Lehetséges, hogy nem harburg-wilhelmsburgi volt, hanem a környékről való.

Néhány napon belül Kolozsvárra hozzák Bauer Máriaát, hogy Nagy Pállal szembesítsék

Készülnek a kiadatási iratok

Cluj-Kolozsvár, február 7. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt érdekes szembesítés történt a Charité szanatóriumban, ahol tudvalevőleg Nagy Pál, a Kolozsváron letartóztatott budapesti tözdebizományos tölti vizsgálati fogságát. Pastia Constantin vizsgálóbíró most dolgozik a kiadatási aktákon, amelyeket az igazságügyminiszter felkért Bukarestbe, hogy a hosszú ideje folyó kiadatási eljárás végre befejezést nyerjen. Mint ismeretes ugyanis, a Nagy Pál kiadatásáról a minisztertanácsnak kell döntenie az igazságügyminiszter referátuma alapján. Ezért itt a vizsgálóbíró összeállítja mind azokat az aktákat, amelyek Nagy Pál kiadatására vonatkoznak. Az igazság megállapítása érdekében a vizsgálóbíró átveszi mindazokat az adatokat, amelyekkel Nagy Pál ártatlanságát véli igazolni.

A védők ezért Kolozsvárra hozták vitéz Horváth Sámuel halókoesi kalauzt és Florián vonatvezetőt, akik az emlékeztetés börtöndrálás éjszakáján szolgálatot teljesítettek a gyorsvonaton. Pastia vizsgálóbíró nem lehetett jelen idegen állampolgárok kihallgatásánál és éppen ezért dr. Pordea Ioan közjegyzőt delegálta. A szem-

besítésnél a vasutasok közül egyik sem ismerte fel a börtöndrálóban Nagy Pált. A szembesítésnél felvett jegyzőkönyvet Pordea Ioan dr. közjegyző hitelesítette és a védők a Fastia vizsgálóbírónál levő aktákhoz csatolták. Az ügyvédek azonban a vád koronatanújával, Bauer Máriaával is szembesíteni akarják Nagy Pált. Az ezirányú kérés a magyar hatóságokhoz eladott ügyiratok útján került megérkezésre. Bauer Mária néhány napon belül Kolozsvárra jön és itt szembesítik Nagy Pállal. Az érdekes kihallgatásnak döntő jelentősége lesz a kiadatási eljárásra.

A szeszpör egyik tanuja eskü alatt vallotta, hogy a feljelentő pénzt ígért a tanuknak, ha terhelő vallomást tesznek

Adamescu szeszinspektor semilyen visszafélszről nem tud

Cluj-Kolozsvár, február 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kedden délelőtt a szeszpör tárgyalásán folytatott a tanukihallgatásokat. Elsőnek Ornstein József nagyváradi szeszkereskedőt hallgatták ki. Ornstein elmondta a törvényszék előtt, hogy látta, amikor Farkas Lajos nagyobb mennyiségű szeszt vásárolt Nagyváradon Zoltán szeszkereskedőtől. Arról is tudott a tanu, hogy Farkas ugyanebben az időben 50.000 lejt fizetett ki adóba. A tanut megeskették.

Ezután következett Adamescu inspektornak, a repülő bizottság elnökének a kihallgatása. Adamescu elmondta, hogy többször szállt ki a szeszgyárakba felülvizsgálni a gyárak működését, de semmi olyan rendellenességet nem tapasztalt, melyből büncselekményre következtethetett volna. Elmondta továbbá, hogy a szesz mérő gépet mindig a legnagyobb rendben találta s így egyes mende-mondák alapján nem tehetett jelentést semmiről. Az elnök, valamint Xantopol ügyvéd is megkérdezte Adamescutól, hogy Radu a szászfenesi szeszgyár ellenőre nem-e tett neki jelentést a szeszgyárban folyó rendellenességekről. Erre az inspektor azt válaszolta, hogy nem emlékszik rá. Az elnöknek arra a kérdésre, hogy Radu előszörval nem-e mondott el valamit, a feketeszsz manipulálásokról, a tanu ismét azt válaszolta, hogy nem emlékszik semmire. Erre Farkas Lajos tette fel a kérdést Adamescunak, hogy miután Radu nem tette be a lábát a gyárba, a lakásáról láthatta-e, hogy a termelés milyen módon történik a gyárban. Adamescu erre azt válaszolta, hogy Radu ezt nem láthatta, annál is inkább, mivel panaszkodott az inspektornak, hogy nem meri ki tenni a lábát a lakásából, mert fél a tulerőben levő szeszesektől. A törvényszék Adamescu inspektortól is kivette az esküt.

A keddi szesz tárgyalás érdekessége Rosenberger Mór, a védelem tanújának a kihallgatása volt. Rosenberger Mór elmondta a törvényszéken, hogy hallotta amikor Dusinsky, a per egyik feljelentője rá akarta birni az egyik tanut, hogy terhelő vallomást tegyen. Ez a beszélgetés a folyosón játszódott le ezelőtt egy héttel, amikor Dusinsky kijelentette, hogy neki fontos, hogy a tanuk a vádlatokra vonatkozólag terhelő vallomást tegyenek, mert elítélésük esetén nagy pénzeket fog kapni. Rosenberger Mór azt is hallotta, hogy a per egyik tanuja kilepett a folyosóra és azt kiáltotta Dusinsky felé: Megállj hazudtál. Megesküdtem vallottam és mégsem kaptam semmi pénzt. Ilyenformán ebből is látszik, hogy Dusinsky pénzt is ígért a tanuknak arra az esetre, ha tetszése szerint vallanak. Rosenberget megeskették a vallomására és a tárgyalást elhalasztották szerda reggel 9 órára.

A belügyminisztérium érdeklődött, hogy Kolozsváron szükség van-e az ostromállapot kiterjesztésére

Az egész vonalon béke és nyugalom van a kolozsvári CFR műhelyekben. A kolozsvári hatóságok nem tartják szükségesnek az ostromállapot kiterjesztését Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, február 7. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári CFR-munkások sztrájkja az egész vonalon a legnagyobb nyugalomban és rendben végetért. A munkások kedden reggel már felvették a munkát. A hétfői izgatott atmoszféra azzal csillapult le, hogy a CFR vezérigazgatósága, a közlekedésügyi minisztériummal egyetértve, megadta a kolozsvári munkásságnak is mindazokat a kedvezményeket, amelyeket a bukaresti munkások értek el a kormánytól. A kolozsvári munkásság követelése: a január elsejei bérek visszaállítása, ami a jelenlegi bérekkel szemben 30 százalékos emelést jelent. 15 százalék laktörpöléket, amit a minisztérium a

20 százalékos követeléssel szemben adott meg. Ezek tegnap a CFR hivatalos lapjában is megjelentek és a fentiek kivétel a heti 40 órás munkaidőt is biztosította a munkásoknak.

A hétfői izgalmas események hatására a belügyminisztérium telefonon érintkezésbe lépett a kolozsvári rendőrkveszturával és megkérdezte, hogy nincsen-e szükség arra, hogy Kolozsvárra is kiterjesszék az ostromállapotot. A hatóságok vezetői közölték, hogy az ostromállapot kiterjesztésére Kolozsváron nincsen szükség. Így a vasúti munkások kolozsvári megmozdulása a munkásság győzelmével és a teljes béke jegyében ért véget.

Kairóban a nyelvi nehézségek miatt kénytelenek az automatikus telefonrendszerre áttérni

London, február 7. Az automatikus kapcsolású telefonok ott van létjogosultsága, ahol a megnövekedett beszélgetési forgalom következtében a kezelő személyzet képtelen a kiszolgálást elvégezni és a központi berendezések esetleges hibája, valamint a kapcsolást végző személyzet túlterhelése folytán, állandóan előfordul: téves kapcsolás, késedelmes bontás, hosszú ideig tartó várakozás.

A hibák megszüntetésére való törekvés irányította világszerte a postaigazgatóságok figyelmét az automatikus telefonközpontok létesítésére, ahol a gépi kapcsolás következtében az elsorolt hibák nem következhetnek be.

Eppen ezért figyelemreméltó az a hír,

mely szerint Kairóban a közelmúlt napokban áttértek az automatikus kapcsolásra, dacára, hogy a város telefonforgalma ezt nem kívánta meg.

Ugyanis Kairóban, különösen az üzleti és ipari életben átlag öt nyelvet beszélnek: arabot, angolt, franciát, görögöt és olaszt. Ilyen körülmények között a kapcsolást végző személyzet kiválogatása a legnagyobb gondot okoz és a telefonforgalom lebonyolítása sem volt kifogástalannak mondható.

A zavarok megszüntetése céljából a kairói postaigazgatóság megszervezte az automatikus telefonkapcsolást, amely egy a nyelvi, mint az egyéb technikai nehézségeket végleg kiküszöbölte.

A Banca Nationala újabb rendelete a devizatilalomról

Milgen nyilatkozatot kell adni az exportáló kereskedőnek

Bucuresti. Bukarest, február 7. (Az Uj Kelet tud.) A devizatilalom életbelépése óta a Banca Nationala sűrű időközökben ad ki rendeleteket az ellenőrzés megkönnyítésére. A legújabb rendelet szerint, hogy a Banca Nationala az összes külföldre szállított romániai termékekből befolyó devizákhoz jusson, az államvasutak szerveihez rendeltetést küldött, mely szerint a exportnyilatkozatot csak Romániában letelepedett és állandó címmel rendelkező cégeknek adhatnak ki. Az exportnyilatkozatban a cég pontos címének szerepelnie kell. Az iratra a következő szöveget kell rávezetni:

„Alulírott cég felelősség mellett elismeri, hogy a jelen nyilatkozaton szereplő aláírások a cég jegyzésére felhatalmazott tisztviselőktől származnak”.

A nyilatkozatra a következőket is rá kell vezetni:

„A jelenlegi nyilatkozatban szereplő árunak külföldi devizában fizetendő ellenértéke a Nemzeti Bank által inkasszálandó és a Nemzeti Bankra ruházan-

dó át”.

A devizakereskedelemtől szóló törvény használati utasítása értelmében azok az exportőrök, akik árúik fedezésére váltót vagy külföldi valutáról szóló csekket bocsátanak ki, inkasszálják a Nemzeti Bankon, vagy a Nemzeti Bank által autorizált pénzügyintézeteken keresztül eszközölhetik.

Ezekre a műveletekre felhatalmazott bankok a következők: Banca Românească, Banca de Credit Român, Olasz-Román Kereskedelmi Bank (Roncomit), The Bank of Roumanien Ltd., Crisoveloni Bank, Banca Moldova, Kereskedelmi Bank Craiova, Banca Besarabiei, Banca Centrala Cooperativă, Erdélyi Bank és Takarékpénztár Kolozsvár, Nemzeti Kereskedelmi Bank Csernovic és fiókintézeik.

Azok a bankok, akiket keresztül a váltó vagy csekk inkasszója történik, kötelesek jegyezni az exportnyilatkozatot.

Az ellenérték kereskedők exportjogát be fogja vonni a Nemzeti Bank.

Lezajlott az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező évi közgyűlése

Cluj-Kolozsvár, február 7. A kolozsvári zsidó társadalom élénk érdeklődése mellett zajlott le az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező évi közgyűlése.

A közgyűlést a betegsége által akadályozott dr. Kertész Jenő elnök helyett dr. Elekes Miklós ügyvezető elnök nyitotta meg, majd Leichtmann Andor titkárnak az E. Zs. D. 1932 évi működéséről tartott beszámolójában méltatta azt az odaadó munkát, amelyet dr. Kertész Jenő és dr. Elekes Miklós, az E. Zs. D. első elnökei, a szervezet megalapítása, kifejlesztése és fenntartása érdekében kifejtettek. Elismerte és emlékezik meg a szervezet felelőségteljes munkájában osztozkodó munkatársakról, akik közül Danzig Hillel, dr. Farkas Imre, Glancz Miksa, Jámbor Ferenc, Reichenberger Aladár, dr. Vass Zoltán és dr. Weisz Jenő teljesítményeit emeli ki. Elismeréssel adózik a vidéki helységeken szinte izoláltan dolgozó munkatársaknak, akik nem egyszer meglepően szép eredményeket mutattak fel. A vezetőség köszönetét tolmácsolja Kolozsvár zsidó asszonyainak, akik nemcsak az anyagiakról való gondoskodásból vették ki mindenkor lelkiismeretesen a részüket, hanem háziasszonyi gondossággal ügyelnek a menza szakszerű vezetésére.

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező az 1932 évben 104 diákot részesített támogatásban. A támogatást tulajdonképpen a kolozsvári menzán való ellátás formájában nyújtotta az E. Zs. D., indokolt esetekben azonban más belföldi vagy külföldi egyetemeken tanuló erdélyi zsidó diákok is kaptak pénzügyi segítyt. A válságos gazdasági helyzet azt hozta magával, hogy ebben az évben nemcsak a támogatásra szoruló száma fokozódott, hanem az egyes diákoknak juttatott támogatás nagysága is. Míg három évvel ezelőtt még alig 48 százalék volt a maximális kedvezményezették számaránya, addig ebben az évben már a 90 százalékot is elérte ez a számarány és ezen kívül még 15 teljesen ingyenes helyet is kellett kreálni,

mert egyes diákok a minimális hozzájárulások sem tudták fizetni és éhezéseknek voltak kitéve.

A E. Zs. D. részére 41 erdélyi helységből érkezett be hozzájárulás. Az ország-rész zsidóságának csaknem minden rétegét képviseli tehát a részét a tanulójungáról való gondoskodásból, de még mindig vannak helységek, amelyek nem kapcsolódtak be ebbe a fontos népi feladatba. Ezeket a helységeket az E. Zs. D. titkára a közeli napokban végiglátogatja, hogy támogatásukat a menza számára megnyerje.

A titkári jelentés meghallgatása után a zárszámadásokat fogadta el a közgyűlés, amely jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr. Kertész Jenő elnöknek az általa kifejtett nagy munkáért.

Majd az 1933 évi költségvetést terjesztette elő Leichtmann titkár, amelyhez számosan szözlak hozzá, dokumentálva ezzel, hogy a közgyűlés résztvevői ténylegesen szívükön viselik az intézmény sorsát.

Ezután dr. Elekes Miklós ügyvezető elnök előterjesztésére a közgyűlés az 1933. évre a következő vezetőséget választotta meg:

Központi elnök: Dr. Farkas Imre, a központi vezetőség tagjai: Danzig Hillel, dr. Dénes László, dr. Hamburg József, Leichtmann Andor, Peller Lajos, Reichenberger Aladár, dr. Vass Zoltán és dr. Weisz Jenő.

A felügyelő bizottság tagjai: Adler Zsigmond, dr. Czitrom Oszkár, Herskovits Imre, dr. Ligeti Sándor, Salamon Jakab, Schwartz Miksa, Steiner János.

A kolozsvári körzet elnöke: Biró Andor. A kolozsvári helyi csoport elnöke: Grün Sándor. A kolozsvári választmány tagjai: Özv. Neuberger Zsigmondné, Sándor Samu, Steiner János, özv. Wertheimer Samuné, Vigdorovits Izsó.

Dr. Elekes Miklós a lelépő vezetőség nevében üdvözli dr. Farkas Imre újonnan megválasztott elnököt, akinek működése elé bizalommal tekint. Dr. Farkas Imre megköszöni az üdvözlést és ismerteti azt a programot, amelyet munkatársai segítségével elvégezni óhajtat.

A közgyűlést az E. Zs. D. több értékes munkatársának a felszólalása zárja be, amelyekben a zsidóságnak a diákság

iránt táplált azon reménye jutott kifejezésre, hogy produktív elemivé lesznek népüknek. Különösen Weinberger Nándor mutatott rá a diákság pozitív zsidó szellemében való irányításának fontosságára. Az országos kuratórium tagjainak névsorát lapunk holnapi számában közöljük.

Hosszu időn keresztül katonaruhákat lopkodott a katonai raktárból egy őrmester

A 83-as gyalogezred egyik aldtisztje a hadbíróóság előtt

Cluj-Kolozsvár, február 7. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári hadbíróóság rövidesen nem mindennapi érdekességű katonai bűnügy tárgyalását kezdi meg. A nyomozás magának Prodan tábornoknak kivánságára indult meg Bocos Vasile őrmester ellen, aki hónapok óta nagymennyiségű ruhaneműt lopott el a 83-ik gyalogezred anyagraktárából. Bocos Vasile a katonaruhákat Bányász uca 5. szám alatti lakásán halmozta fel és a padlason raktárt tartott a lopott holmiból. A ruhákat vasutasoknak, postai tisztviselőknek és parasztoknak adta el és igen széleskörű vásárlóközönsége volt.

A lopásokra egy szabó hívta fel a katonai hatóságok figyelmét. A szabónak Curut Pavel postai kihirdő katonaruhát hozott, amelyet át kellett volna alakítani. A szabóban gyanút keltett a dolog és egy Rusu Vasile nevű postatisztviselővel együtt megjelent az őrmester lakásán. Itt azt állította, hogy ruhákat akar vásárolni. Az őrmester természetesen szívesen állt új vevői rendelkezésére, megmutatta raktárát, amelyből a szabó kénye-kedve szerint válogathatta a különböző méretekre szabott ruhákat.

A szabó azt mondta, hogy pár nap múlva jön el, amikor eszközölni fogja vásárlásait. Közben azonban feljelentést

tett a felsőbb katonai hatóságoknál. Az ügy kivizsgálásával Crihan hadbíróóság kapitányt bízták meg, aki a tekintélyes aktaesemőst most juttatta el a hadbíróósághoz, ahol rövidesen megkezdődik az érdekes katonai bűnügy főtárgyalása.

EGYESÜLETI ÉLET

Meghívó a cionista helyi csoport vezetőségi gyűlésére. A Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja máj szerdán este fél 9 órakor saját helyiségében (Főter 22. II.) fontos vezetőségi gyűlést tart, melyre a t. tagok ezennel meghívottnak és pontos megjelenésüket kérjük.

A dési Nőegylet műsoros estje. Febr. 4-én, szombat este kitűnően sikerült műsoros táncestélyt rendezett a dési Zsidó Nőegylet a népkonyha javára. A műsort a kis Singer Sárika nagyszerű monológja nyitotta meg. Utána Hirsch Sári és Schlésinger Ernő által előadott egyfelvonásos következett. Majd Klein Armand román, magyar és német kuplékat énekelt Weisz Ilus zongorakíséretével. A műsort tánc követte, amely a hajnali órákban kitűnő hangulatban ért véget.

KÉRDÉS: HOGYAN NYUGDIJAT

SZEREZHETEK magamnak a leg-egyszerűbb módon

vagy nyugdíjkiegészítést öreg napjaimra és időelőtti munkaképtelenség esetére

FELELET:

ha megkötök egy járadékgyűjtéssel kapcsolatos

Nyugdíjbiztosítást a „Phönix”

Életbiztosító Társaságnál

Központi székhely: WIEN, Erdélyrészi Igazgatóság: CLUJ, Strada N. Jorga 16 Tel. sz.: 11-48.

Engedélyezve Romániában 1929 január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 január 16-án, Alapszabályok közölve Mon. Of. 45/929. Bejegyezve az ilfovi törvényszéknél 1929 január 21-én a 6. sz. cégjegyzékbe.

Hat évvel valaki, mi gunk elejéről, minde hogy ugya ról is van nagyot for rem állítar területén. Wizo lény nos, még s de a Wizo esetre ism nagyot, kultúrális kül elképze Erdélyi W első napja nyatlás és szakában 1300 tagja is olyan k részt, hogy eddig csak tett ki és szerepelt. célkitűzése praktikus új volt az felvilágosít megelőzze megalakul.

Az 1300 szép erede zsidó orszá szánsh, mi lehetőséget munka ki lére, hog még csak Sok-sok ez szükségün csak félíg got akarun het pár sz rozva, a V igényt tar szony közi generáció a zsidó né hős és aki nézni a sz haradt.

Nagy f munkára szonyok l szük az a alapját ké akik a vá sarujukat a hol poro séget és s mennének hirdetni a juk öket. gyermekül guk jogát mert rossz

A WIZO

1. Pales szükségé v fásunkra. londoni anyagi egyes eson mumot. A napokban kapni.

2. Kérjü 161 még n listákat, h talanul. listákat, n organizáci sít és kin Sürgős az év van és borán me teket.

3. Kérjü égi díjak és a pénz ugyszinté összegeket

A ZSIDÓ ASSZONY

WOMENS INTERNATIONAL ZIONIST ORGANISATION (Cionista Nők Világszervezete)

UTRAVALÓ

Irta: Dr. ROTH DEZSŐNÉ
az erdélyi WIZO-Föderáció elnöknője

Hat évvel ezelőtt Erdélyben alig tudta valaki, mi a Wizo és amikor munkásságunk elején valahol szó esett a Wizo-ról, mindenki csodálkozva nézett rám, hogy ugyan mi fán termett csodabogárról is van tulajdonképpen szó? Azóta nagyot fordult a világ és ma már memóriát állítani, hogy alig van zsidó Erdély területén, aki, ha nincs is tisztában a Wizo lényegével és céljaival (azt sajnos, még sok Wizo asszony sem tudja), de a Wizo nevét és működését mindenestre ismeri. Azt hiszem, nem mondok nagyot, ha azt állítom, hogy Erdély kulturális és cionista életét a Wizo nélkül elképzelni ma már nem is lehet. Az Erdélyi Wizo Föderáció a megalapítás első napjától kezdve, az általános hanyatlás és visszafejlődés e szomorú kor szakában is, állandóan nő és fejlődik, 1300 tagja van ma a Wizonak, ami nem is olyan kis szám, ha elgondoljuk egyrészt, hogy a zsidó nő legnagyobb részét eddig csak karitatív tevékenységet fejtett ki és a közéletben egyáltalán nem szerepelt, másrészt, hogy egy Wizo-alkütiüzések eszmei tartalma, mint praktikus munkája is teljesen idegen s új volt az asszonyok előtt és hogy nagy felvilágosító és nevelő munka kell, hogy megelőzze minden egyes Wizo-csoport megalakulását.

Az 1300 asszony beszerzése tehát szép eredmény. De nem kielégítő. A zsidó országépítés és a zsidó népi reneszánsz, mint a Wizo végcélja, annyi lehetőséget és módozatot nyújt a Wizo munka kiterjesztésére és intenzív tételére, hogy ytulzás nélkül mondhatom: még csak a kezdet kezdetén vagyunk. Sok-sok ezer asszony segítségére van szükségünk, ha nagy törekvéseinknek csak félgmeddig megfelelő munkásságot akarunk kifejezni. A Wizo nem lehet pár száz asszony munkájára bázisozva, a Wizo tömegmozgalom, mely igényt tarthat minden olyan zsidó asszony közreműködésére, akinek a jövő generáció élete fontossággal bír, akinek a zsidó nép fennmaradása nem közömbös és aki nem tudja ölbe tett kézzel nézni a zsidó nép jelenlegi élet-halál harcát.

Nagy felvilágosító és propaganda-munkára van szükségünk, hogy az asszonyok legszélesebb körökben terjesztjük az eszmét, amely mozgalmunk alapját képezi és keressünk apostolókat, akik a vándorbotot kezükbe véve és sarujukat feleselva nyakukba vennék a hol poros, hol jeges országutakat, ehéset és szonjuságot nem ismerve elmennek a legeldugottabb helyekre is hirdetni az igét. Keressük, de nem találjuk őket. A prófétáknak ma férjük és gyermekük van, akik követelik a maguk jogát, gyalog nem lehet menni, mert rossza kaz utak és a próféták lábai

A WIZO szervezeti postája

1. Palesztinai intézményeinknek nagy szüksége van segítségünkre és támogatásunkra. Nem tudunk eleget tenni a londoni központtal szemben vállalt anyagi kötelezettségeinknek, ha az egyes csoportok nem teljesítik a maximumot. A téli munkára vonatkozólag a napokban részletes körlevelet fognak kapni.

2. Kérjük azokat a csoportokat, akikről még nem kaptunk meg a teljes taglistákat, hogy küldjék be őket haladéktalanul. Ameddig nem kapjuk meg a listákat, nem tudjuk lebonyolítani az organizációs hozzájárulások szétosztását és kimaradunk majd a sorsolásból. Sürgős az elintézés, mert konferenciák és a londoni központnak idejében meg kell kezdenie az előkészületeket.

3. Kérjük a csoportokat, hogy a taglégi díjakat rendszeresen inkasszálják és a pénzt utalják át azonnal nekünk, ugyesintén a rendezvényekből befolyt összegeket.

ma gyengébbek és satnyábbak, mint voltak apáink idejében, a vonatoknak pedig rossz az összeköttetésük és azonfelül sok pénzbe kerülnek. A próféták mindig szegények voltak és ezt az egytulajdonságot most is megtartották annyi ezer év után, ha ne mis önként vállalt szegénységről van szó minden esetben. A mozgalmunk azonban hirszoigálatra van szüksége, mely az eszmét ismerteti és felszinen tartja és amelyre az eszme követői méltán tarthatnak igényt, hogy a mozgalom

Leányfarm Nesz-Cionában

Részletek Ada Fischmann leveleiből Selma Margulieshez a regáti WIZO elnöknőjéhez

...S most beszéljünk arról, ami a mezőgazdasági leányiskola fejlődését illeti. Megmondom előre, hogy ez az iskola elválaszthatatlanul a szívemhez nőtt, de úgy vélem, ez nem befolyásolja tárgyilagos és józan megítélésemet.

Az összes gazdasági ágakban a legjobb fejlődés látható. A narancsos gyönyörű. A banánoskert egy része már a következő hónapban gyümölcsöt fog hajtani. A baromfi-tenyésztés program-szerűen halad előre, öröm nézni a sok aprócskát, amint a farm udvarát benépesítik. A tojás jövedelmével is meg lehetünk elégedve. A borjak szépen szaporódnak és nőnek az istállóban. Zöld-ség-kertünk is pompásan fejlődik és rendkívül barátságossá teszi iskolánk környékét. Ezt a kertet nehéz munkával egy darab puszta földből varázsolták elő. Néhány nap múlva már a tel-avivi vásárra visszük a kert termékeit. Fa-iskolánk is állandóan növekedik, emellett pedig újabb és újabb területeket igyekszünk takarmány számára előkészíteni. A szőlő-termelés is kifogástalan.

„Már telefonunk is van!”

Az iskolában ezidőszent negyven öten vannak: 40 növendék és tanító, valamint 5 munkás az őrszemélyzetet is beleértve. Novemberben a gazdaság minden ágában megkezdődött az elméleti és gyakorlati kiképzés. A kísérleti állomás egyik instruktora természet-tanból és mezőgazdasági vegytanból tart előadásokat. Emellett szabad viták formájában a belső gazdaság kérdéseit tárgyalják meg a növendékek különös tekintettel a népünk és itteni életünk érintő problémákra. Lányaink tulajnyom többsége tökéletesen bírja a héber nyelvet szóban és írásban. S akiknek ezen a téren nincs meg az elegendő ismeretük, azok kitűnő segítséget kapnak társaiktól. Valamennyien nagyon jól érzik magukat. Megelégedettek és büszkék arra, hogy a nagy munkában résztvehetnek. Pillanatnyi küzdelmeiken és nehézségeiken átsegíti őket az a tudat, hogy az utánuk következők már rendezettebb körülmények között fogják a munkát folytatni. Az ós óta már telefonunk is van s így bizony a külvilággal is meg van a kapcsolatunk. Hiszem, hogy nemsokára rádióunk is lesz.

Még egy örömdetes hírt közölhetek. Az elmúlt hónapban 35 új ház építését kezdték meg a szomszédos területen. Ez a tervbevett új munkáskolónia első csoportja. Hamarosan minden oldalról zsidó lakta telepek fogják körülövezni farmunkat. Jóleső érzéssel tölt el bennünket, hogy mi voltunk az elsők, akik ezen a judaeai pusztán zsidó életet teremtettünk. Hat hét múlva meg is ünnepeljük ezt az évfordulót. Leányaink már lelkesen készülődnek e nagy esemény méltó megünneplésére. Az egészség viszonyok ezidőszent teljesen kielégítőek. Az ujonnan érkezett lányok közül egyesek nehezen szokták meg az itteni éghajlatot, de ezek is hamarosan kiheverték a muló rosszullétet. Ma már mind munkában állanak.

aktuális, érdekes és fontos seményeiről állandóan értesüljenek. És mert más módunk nincs erre, hozzákötöttük a mi kis kocsinkat az Uj Kelet nagy szeke-réhez, hogy vigye szét híreinket Erdély minden nagy és kis városába, vigye el ideálunkat a hir szárnyain a legbegubó-zottabb napi gondokban vergődő assz-onyszívűkbe, hogy jöjjenek és álljanak mellénk a lelkesedésben és a munkában, jöjjenek, gazdagítsák a mozgal-mat közreműködésükkel és saját magukat azzal az érzéssel, hogy egy lán-cszenet képeznek abban a világot átfogó gyűrűben, amelyen belül egy nép küzd testi és lelki felszabadulásáért. Vajjon elér-e hívó szavunk minden erdélyi zsidó asszony szívéhez? Mi erősen hisz-szük. És ezzel a hittel bocsájtom útjára az Uj Kelet első Wizo mellékletét.

WIZO-élet Temesváron

Január 23-án nívós kultur-összejövetelt tartott a Wizo gyárvárosi csoportja Langstein Zelma lakásán. Az összejövetel keretében Handler Elza tartott rendkívül nívós előadást G. Strauss „Sors és küldetés” című könyvéről, amelyből felolvasott részletek mély hatást gyakoroltak a szűkebb körű hallgatóságra. — Január 25-én a józsefvárosi csoport gyűlt össze Schwartz Besszie házában. Kauftheil Ernő tartott előadást „A vallások fejlődése” címmel, amelyet nagy érdeklődéssel hallgattak végig a megjelent hölgyek. — A belvárosi Wizo-csoport január 26-án Monszky igazgató-nó vendége volt. A háziasszony Lion Feuchtwanger „Der jüdische Krieg” című könyvét ismertette és méltatta. Ezenkívül igen hangulatos és humoros előadásban tárgyalta meg az aktuális eseményeket. Handler Elza pedig a Sors s küldetés c. könyvből olvasott fel megkapó részleteket. — Január 30-án tartotta meg dr. N. M. Gelber első előadást a temesvári Wizo-ban. Ez alkalommal mind a négy csoport tagjai gyűltek egybe Handler Elza házában, ahol Gelber dr. rendkívül érdekes előadást „A három zsidó állam-regényről” hallgatták meg. Az előadás tárgyát képező három regény: Max Osterberg-Verakoff „Judea birodalma 6000-ben”, L. Lewinsky „Utazás Erec Jisz-ráelbe 2040-ben” és Herzl Tivadar „Altneuland” című álmeregénye. Nagyhatású előadásában vázlatosan ismerteti a három regény tartalmát és különösen az Altneuland első hatásáról és Max Nordau, valamint Achad Haam és polémiajáról előadott részletek váltottak ki nagy érdeklődést a hallgatóság köréből. Végül érdekes párhuzamot vont Herzl Altneuland-álma és a mai valóság között és megállapítja, hogy Herzl sem álmolta azt, ami ma Palesztinában élő valóság.

Ingyen Palesztina-utazás

A Wizo-executive elhatározta egy sorshuzás megrendezését a bécsi Council-gyűlés határozata alapján.

A határozat így szól: „A Council megbizza az Executívét, hasson oda, hogy 1932-33. év folyamán minden föderáció és csoport ejtse meg tagjai pontos megszámlálását, egybekötve ezt az organizációs hozzájárulások beszédésével. A tagszámlálás eredményéről a következő konferencián kell beszámolni.

Mit jelent ez a határozat? Hogy minden egyes csoport köteles statisztikai célokra:

1. taglistáját revidálni,
2. ezeket a taglistákat, minden egyes tag nevével és pontos címével a temesvári központnak beküldeni.

Ki számít Wizo-tagnak? Minden zsidó asszony és leány, aki tagsági díjat bár mely Wizo csoportnak fizet. Ezáltal jogosult a Wizo-csoport által évente egyszer kiváltott és az illető tag nevére kiállított organizációs hozzájárulási szelvényre, amely dokumentálja, hogy szavazati joggal bíró tagja a Wizo világ szervezetnek.

Mi az organizációs hozzájárulás? Hozzájárulás egy fél cionista sékel értékében, amelyet minden tag vagy az illető csoport, összes tagjai részére évente egyszer kivált. A föderációk és csoportok konferenciái és Council delegátusainak számát a kiváltott organizációs hozzájárulások aránya szerint állapítják meg.

Az organizációs hozzájárulás eredetileg a konferencia és Council költségeinek fedezésére volt kontemplálva. Azonban az utolsó konferencia óta a 28. rezolúció értelmében még egy fontos rendelkezése van. Az organizációs hozzájárulást fel kell használni a galuth-beli propaganda céljaira is, miáltal ez érdeklődésünk középpontjába került. Mi az önök kötelessége? Elkészíteni

WIZO-naptár

TEMESVÁR.

Február 9-én dr. Sasné lakásán tart együttes összejövetelt a temesvári Wizo négy csoportja. Az összejövetelen dr. N. M. Gelber, Lion Feuchtwanger „Der Jüdische Krieg” című könyvének történelmi alakjairól tart előadást.

Február végén rendezi meg a temesvári Wizo a „Láthatatlan Bál”-t, amelyre intenzíven készülődnek az egyes csoportok.

KOLOZSVÁR.

Február 7-én házi-teát rendezett a kolozsvári Wizo.

Február 12-én nagyszabású Bialik matiné a Corso mozgóban a Wizo és az Aviva-Barissza rendezésében. Fellépnek: Forgács Sándor és Bárdi Teréz.

A Zsidó Asszony-t kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja: Timişoara, Strada Asanestii No. 1.

A ZSIDÓ GYERMEK

TIÉTEK

ez a lap zsidó fiúk és zsidó lányok. Nektek írjuk és Nektek adjuk. Fogadjátok szeretettel, mint amilyen szeretettel adjuk a kezetekbe. Nem kérünk tőletek egyebet, mint azt: legyetek jó emberek és legyetek jó zsidók!

Mi ismerünk benneteket, zsidó gyermekek. Tudjuk, hogy nektek is kell egy újság, tudjuk, hogy örülni fogtok neki és azt akarjuk, hogy a lap sorából zsidó érzést, zsidó öntudatot és igaz zsidó szeretetet merítsetek. Szeretettel népetek és épülő hazátok: Erec Jisráél iránt.

Szeressétek ezt a csodás országot, amely nektek épül a Földközi tenger partján, ahol nagy és erős zsidó fiúk és zsidó lányok építenek hazát, országot üdözött népünk számára. Sok-sok zsidó gyermek él Erec Jisráélben. Mily szépek, mily erősek, pirosarcuak, boldogok ezek a gyermekek, a ti ott élő testvéreitek! S tudjátok-e, hogy a gyermekek az Erecben annyi narancsot és banánt esznek, amennyi kenyeret sem esztek ti itt? Úgy terem ott a narancs, meg a banán, mint nálunk a fűszál. Hát még a datolya, meg az alma nagyságu földkeper! A pálmák, a kaktuszok! A pálmák oly sudár magasak, hogy szinte az ég érnek, a kaktuszokból pedig kerítés van a buzaföldeken. Igen, ott nem kolbászból van a kerítés, hanem szuros, nagy-nagy kaktuszokból, tudjátok, olyan, amelyet otthon Anyuka szerepeiben szoktatok látni.

Napsugaras csodaország, Erec Jisráél. Ott nincs hideg tél, mint itt. Soha sincs. Kályha sincs a szobákban és képzeltétek el, kémenyek sincsenek a házakban.

Ha jók lesztek sokat, sok szepet és érdekeset fogunk mesélni Nektek erről az országról, mesét a tengerről, a hegyekről, Libanonról és Hermonról, a városokról Tel-Avivról és Jeruzsálemről, a kolonidkról, Nahalatról és Chederáról, a narancskertekről és a banánligetekről, az ott élő boldog emberekről, az ott élő fiúkról és lányokról.

Addig is: Salom wracha! Béke veletek!

ABÜNÖS MAKKABI

Palesztinai gyermekek

Péntek van. Hét vége. Ezen a napon végezte el Isten a világ teremtését. Mint a művész, aki miután befejezte művét, eltávolodik, hogy messziről lássa művének jó és rossz tulajdonságait, úgy Isten is felemelkedett az égbe és fent így szólt:

— Jól van!
De amikor Ádám vétkezett, akkor imigyen szólt:

— Nem, ez nincs jól, meg kell büntetnem.

Ha a festőnek nem tetszik egy vonás, úgy azt kitörli a festményből.

Pénteken szemlét tartunk az egész héten elkövetett tettek felett, hogy Szombat királyánője tisztán hibanélkül találjon minket.

A gyerekek összeszerlenek minden csoportból (osztályból) a nagy terembe — vagy az udvarba ha nincs túl meleg. Jáél egy nagyszemű komoly tekintetű kislány áll a gyerekek előtt, kezében a bünlístával, amit a csoportok vezetői állítottak össze:

— Makkabi, kezdi Jáél, kedden te voltál a soros. Ebéd után megmostad a tányérokat, de nem törölted meg őket. Megláttad az udvarban a futball labdát és kimentél játszani. Meggondoltad jól, hogy mit tettél? Megfogunk betegedni miattad.

— Miért? — kérdezte Alisa.
— Hogyan, nem érted? A por lefog rakodni a tányérokra, összevegyül az ott vissza maradt vízzel és összemocskolja azokat.

A Makkabi hibája komoly, de Makkabi kacag. Mindig kacag, olyan mint egy vad ember. A legpajkosabb a gyerekek közül, még egy se tett túl rajta. Nines olyan gyerek, aki ne kapott volna Makkabától legalább egy pofont, de viszont azt sem mondhatja senki, hogy kért valamit tőle és ő nem adott volna.

Makkabi így szól Jáélhez:
— Na és? Nem szabad nekem ját- után, nem?

szani? És azután csak én futottam el? Aiala, aki szintén napos volt, szintén elfutott. Akartam egy kicsit játszani s aztán visszajönni — és elfelejtettem...

Jáél: Gyerekek, mit gondoltok, mit kell csinálnunk ezzel két bűnösrel?

Joél: Makkabi ne futalozzon egy hétig.

Makkabi megbotránkozva néz Joéla.
Nítze: Egy hétig mindennap Makkabi és Aiala mosogassanak.

Jáél: En azt hiszem, hogy Makkabi kell, hogy megmondja, megbüntetését őt igazságosak vagyunk-e vagy nem.

Makkabi: Na! Hát játszottam. Ha meg akartok büntetni, csak tessék. En nem szeretek mosogatni — az a lányoknak való — én nem vagyok lány.

Itt közbe szól a tanár is.

— A munka, mondja, mindenkinek való. Ha Makkabi nem akar dolgozni, akkor hagyjon el minket.

Jáél: — Igen, de vannak törvényeink, amelyek azt mondják, hogy minden

munkát el kell végezni. Makkabi kiért dolgozik, nem mindnyájunkért?

A gyerekek felzudulnak, Makkabi elkomolyodik, még egy kicsi és eltörök a mécses. Végre a tanár tanácsára időt adnak neki, hogy kijavítsa hibáját.

S így folytatódik a biráskodás. Az egyik, ceruzákat rontott el, a másik nem ette meg az uzonnáját, a harmadik későn jött és így tovább.

A csoportok szétválnak, mindegyik felmegy osztályába, tisztogat, rendet csinál, hogy az iskola is tiszta legyen szombatba.

Amikor már mindent elvégeztek, megint összegyűltek. Most Makkabi áll az élikön, mert a játék sora van. A játéktól fáradtan jönnek pihenni. Most Aiala a vezető — mert énekelnek.

Igy végződik a pénteki nap. A gyerekek megvizsgálták a lelküket. Játsszotak, énekeltek. Isten megalkotta a világot — a festő befejezte művét...

(Fordította: Weinberger Magdus.)

IDEGENBEN

Tudjátok, mi a Kibuc? Kibucnak hívják azokat a palesztinai falvakat és telepeket, ahol együtt élnek és együtt dolgoznak a chalucok, a zsidó orszag építői. A kibucban van a legjobb dolguk a zsidó gyermekeknek, nemcsak azért, mert otthon vannak, a saját hazájukban, hanem azért is, mert velük törődik mindenki a legtöbbit. A kibucban a gyermekekre fordítják a legtöbb gondot és itt a gyermekek a legboldogabbak. Egy ilyen kibucról fogunk most nektek mesélni.

Ha egy gyermeknek görbe lábai vannak, akkor ez jele annak, hogy a gyermek gyenge. Ha a gyermekek nagyok a szemek, amelyek szokatlanul feketék és csillogok és ha szíve gyenge melleskéjében gyorsan, nagyon gyorsan dobog — még gyorsabban mint a gyorsvonat — akkor ez annak a jele, hogy a gyermek beteg.

Amon és Joás — az egyik gyenge, a másik beteg. — El lett hát határozva, hogy mindketten elmennek üdülni, a kibucot, a gyermeket, a kutyuskákat, a lovakat el fogják hagyni, elhagyják a gyermekekből és utazni fognak.

— Hej! Milyen jó lesz! Hurrá! Utazunk! Heddad! — A gyermekek körülállják az utazó párt.

— És mit fogtok nekünk hozni?
— Oho, majd csak hozunk nektek valamit! Mit akartok?

— Nekem egy trombitát.
— Nekem egy hegedűt!
— Nekem egy kevés havat!

— Buta — hisz ott egyáltalában nincs hó, mi nem utazunk külföldre!
— Hát hova?

— Csak az üdültötelepre a Karmel hegyre!

— Oho a Karmel hegy már a mienk. Az enyém és Áronné — jelenti ki Joás, — mert mi ott üdülni fogunk.

—De akkor Ein Charod az enyém, mert én ott „születtem“.

— Akkor meg Haifa az enyém, mert ott én születtem — jegyezték meg Rafael és Aja.

— És tudjátok, Tel-Aviv az enyém, mert én... mert nekem van ott egy kis barátom.

— És Jerusálajim az enyém, mert ott van a Béth Hámiadás és a Panaszok Fala és én mindezt láttam, bár még nagyon kicsi voltam akkor — tette hozzá Mira.

Kinek Jerusálajim, kinek Haifát, kinek Tel-Avivot, Ein Charodot — így osztották fel egész Erecet egymás között.

— És a miénk a Karmel, mert mi a Karmelre utazunk — örült az utazó pár.

— A szekér vár már. A vonathoz mennek! Felszállani! Felszállani! Gyorsan-gyorsan!

— En a kocsis leszek — jelenti ki Amnon, megragadja az ostort és leül a baktra.

— Sálom! Sálom!
A szekér gyorsan megy, a gyermekek vidámak.

— Nem-e fogunk vágyakozni a kibuc

— Persze, hogy nem! Az üdültötelepen jobb.

Hirtelen — stop! A szekér megállt. Az ösvérek besülyedtek a pocolyába és nem akarnak tovább menni. Előre Mozogjatok! — A kocsis kiabál, kér, könyörög, pattog az ostorral, huz előre, huz hátra — semmi sem használ!

— Elkéssük a vonatot — nem érjük el Haifát! Nem érkezünk meg a Karmelre! — bosszankodik a kocsis.

— Mit törődünk mi ezzel!

Amnon és Joás állnak a kocsisban és tudják jobban „elcsipni“ a szelet.

— En!
— Most en!
— Miért?

Amnon hosszú előadásba kezd a szélről és a saját kezeiről. Az ő kezei nagyobbak és így ő jobban tudja fogni a szelet.

Joás védeni akarja magát, válaszolni akar, el akarja mesélni, hogy tud szelet fogni, de Amnon nem engedi szóhoz jutni. Amnon beszél és beszél. A kocsis kiabál, Kcia tartja a gyeplőt és senki sem segít Joásnak.

— Kcia! — mondja végül — Kcia! Amnon annyit beszél, hogy már berekedt.

— Az üdültö telepen fogsz majd garrurr (gargarizálást) csinálni — válaszol Kcia esdesesen. Mindjárt megyünk.

A kocsis már fel van izgatva, sőt dühös is. Meg fogja magát bosszulni — az ösvéreknek! Mit tesz? — Lehuzza a cipőit, feltűri az ingujját, ágakat gyűjt össze, egy kis dombocskát csinál belőlük és meggyújtja, a tűz ég és csipi az állatok lábait.

— Most már menni fogtok! Jómách Simchem. Most már mozogni fogtok, ti boszorkák. Igen vagy nem!

De a „boszorkák“ állnak és egykedvűen lobálják a farkukat jobbra, balra — egy-kettő, — mint egy óra.

Lomhán kioltották az ösvérek a tüzet, amelyet a kocsis gonoszságából meggyújtot. Mind családottan állnak... Mi lesz most? Kérdi a kocsis.

— Lovagolni fogunk rajtuk, „Djolla“ kiáltjuk nekik és dobogni fogunk a lábunkkal, talán akkor menni fognak!

— És nézd a csodát! Alig hogy meghaltották az ösvérek, hogy a gyermekek lovagolni akarnak — megijedtek és tovább mozogtak!

Ki mondja, hogy az ösvérek nem értik az emberek szavát?!

A mi ösvéreink a kibucban nagyon, nagyon sokat tudnak.

— Tudjátok — gondolkozik Amnon — egy ösvér nem ló, tudjátok, egy ösvérnek sohasem születik csikója. Soha, ha még akarod is...

— Igaz teszi hozzá Joás, az ösvér mindig szomorú és sohasem mosolyog a lovakra. Nem jó ösvérnek lenni, akkor már jobb inkább kocsinak lenni. Persze.

Az állomás már itt van. Vasutállomás az Emekben, egész kicsi barak nagy mező közepén. Körös körül barna föld és kék ég, semmi nyoma fünek vagy virágnak. A barak a pusztá sziklának támasztja hátát. Mind a kettő a barak és a szikla is elhagyatott a homokpusztában. Kétszer, háromszor robot keresz-

tül a vonat. Zugással s pőfékeléssel mozog, álva marad egy darabig, kíváncsi szemekkel a távolba kémlel és előre siet!

Es a barak még elhagyatottabban marad magára és megöleli a sziklát.

A vonat megérkezett és tüzet megfűtöt köp. Kiköpi az Emek orvosát is, aki helységből helységbe utazik, a betegeket meglátogatja és a következő vonattal tovább megy.

A vonat elnyelte Kciát, Ammont és Joást.

Az üdültötelepre! Az ösvérek vissza- térnek haza.

Az üdültö telepen sok a gyermek: vékonyak, soványak, halványak, kicsik és egész picik, szépek, kellemesek és nem szépek is!

Joás és Amnon „az ujak.“ Kcia hazatért.

Ebédre cseppetnek. Micsoda nevéstéges harangotok van nektek? — nevetnek a „kibucnyikok.“

— Nálunk Mismár Háemekben — van egy nagy harangunk egy nagy vas köppennyel és egy kis ütővel. És a kicsi üti a nagyot... és akkor sir és ri a nagy és ez a cseppetnek. Néha „viceból“ csinálják, a kicsi „viceból“ ütőgeti a nagyot, akkor mindketten vidámak, kacagnak és akkor a cseppetnek vékonyabb és vidámabb. Ugy mint a hora!

— Nálatok is táncolnak horát?

— Oho — válaszolja Joás miközben egy darab kenyeret nyel le.

— Nekünk van egy istálónk is, meg ösvérünk — dicsekedett Amnon.

— Nekünk van egy tehenünk — válaszolta egy gyermek — egy parasztnak a fia egy mosávból.

— Oho! nekünk tizenkilenc tehenünk van, mert a huszadik meghalt.

— Az én apám meg kereskedő — meséli egy gyermek a városból.

— És te nem szegvedel magad? — kér di Amnon. Aki nem munkás, szegyelje magát!

— En munkás leszek! En is! En is! Mi mind munkások leszünk!

— Halljátok, én is munkás leszek — teszi hozzá a kereskedő fia; higgyetek nekem — én is!

— Te hazudsz!

— Hallod, nem azt mondják, hazudni csak azt mondják „nagyolni.“ Te nagy zolsz.

— Na és hogy mondják egy hazugnak? — „Nagyuló“?

— Tudnotok kell, hogy van a kibucban egy Mira nevű lány, aki rettenetes egy nagyzó. Egész nap nagyzol. Mi eddig „hazugnak“ neveztük, „nagyzólnak“ fogjuk hívni.

Uj reggel jött. A Karmel szép, látni lehet a messzi tengert. Lehet látni Haifát is, meg az erdőt. Fák és virágok, sok szép dolog.

De a Kibuc hangja hiányzott. — A gyermekek is hiányoztak. Amnon megpróbál Joással játszani.

— Joás, játszunk! Akarsz?

— Igen, játszunk ösvérré és koesist.

— Na jó, te leszel a pirda (ösvér)!

— Nem, én nem leszek pirda, én nem vagyok lány!

— Nem tesz semmit, a pirda nem lány, ösvér az ösvér, ma én leszek a kocsis, holnap te.

— Nem!!

— Hát akkor mit? Biztosítlak, hogy holnap te leszel a kocsis, nem nagyzólok!

— Jól van — egyezik bele Joás — de játszunk úgy, hogy ma már „holnap“ van és akkor én leszek a kocsis.

— Te egy rossz gyermek vagy!

Hátatfordítottak egymásnak és szétmentek.

Ammont görbe lábaeskái messze viték.

Joás egyedül maradt, szomorú volt.

Szeméi könnybelábadtak és a kalapács a mellében üt, erősen dobog. A kalapács a vágyódás és a szomorúság óráit üti.

Haza! A kibucba!

De senki sem hallotta!

Ugy találták, hogy a Karmelen rettenetes rendetlenség van.

Joás és Amnon nevetnek és izgalomba jönnek a hegyilakók butasága felett.

Igy van például egy kis ház és egy asszony főz benne kis lábasokban. Ez bizonyára a gyermekszoba!

Es itt megint van egy asszony, aki szintén kicsiny lábasokban főz.

Es a harmadik, negyedik házban —

van külön házban külön — Micsoda hogy egy mint nálu zik. És mil ha egész n

— És tu Mint a z zás. Tudod mekeknek rára.

— Vagy kelik és le — Talán — Mit a — Csuk fogod a ki — Jól va

Amnon non két u mekkel lát

A szomó desen leül

— Most zóról, eml

akinek oly tudod? Bi

baránynak tor az ölel

ezt nem fo

— Kár.

— Vissz kibucba a

Igen...!

Mind a

Korán l

gabonaföl

dultak el

— Hej b

zunk a ki

A báhu

felel.

— Halló

talában ne

földet elő

kánnyal é

a Karmel

— Nálu

dolgoznak

— Halló

Kciát.

— Ki az

— A „

Ha-ha, ka

Amnon

vajjon va

Keiánkat.

— Halló

senki, aki

magad!

— Te n

red a Ke

külön főz

együtt al

lovakat, d

telenek“

van rend

ség van it

— Joás

egy szeké

— Joás

földön fe

lőzik — a

magasrae

velük!

Amnon

resni.

Joás m

A gyer

nak — m

— Nem

cot akarj

— Mi a

— En r

kedő fia.

— És a

Néni. r

kibucot a

— És a n

adni.

A lába

repül a

sik, mint

mezitláb

nyva a f

kibucba!

A sze

csillog.

A gyer

is elment

tőzkodott

gatja a r

van külön egy-egy primusz és minden házban külön főznek.

— Micsoda buták ezek! Ahelyett, hogy egy főzne az összesnek — úgy mint nálunk, mindegyik külön dolgozik. És mikor tudnak a mezőn dolgozni, ha egész nap főznek és ruhát mosnak?

— És tudod itt nincs is éjjeli őr!

Mint a zsarátnok úgy ég a vágyakozás, tudod Joás, most oszt Keia a gyermekeknek paradicsomot és tojást vacsorára.

— Vagy talán már az új éneket énekelik és lefeküdnék!

— Talán... Amnon!

— Mit akarsz?

— Csukd be a szemed, akkor látni fogod a kibucot.

— Jól van!

Amnon a plafonra emeli szeméit. Amnon két ujját szopja — és becsukot szemekkel látja a kibucot.

A szomorúság reá nehezedett, esendesen leül az ágyra.

— Most térnek vissza bárányok a mezőről, emlékszel Dávidra a pásztorra, akinek olyan szép chulcája van! És tudod? Bizonyára ma született a barna báránynak egy kis báránycája s a pásztor az ölébe hozza haza. Mi pedig mind ezt nem fogjuk látni.

— Kár...

— Vissza megyünk a kibucba! A kibucba akarunk menni!

Igen...! Igen...!

Mind a ketten elaludtak.

Korán hajnalban, amikor a nap a gabonaföldeket aranyosra festette, indultak el mind a ketten.

— Hej báchur, fogd be a lovakat, utazunk a kibucba!!

A báchur ás, dolgozik, izzad és nem felel.

— Hallod te báchur! Hiszen te egyáltalában nem is tudsz dolgozni. Kemény földet először fel kell lazítani a csákánnyal és nem egy lapáttal. A fiuk a Kármel nem is tudnak dolgozni.

— Nálunk a báchurak sokkal jobban dolgoznak!

— Hallod-e te chalue, ismered te a Keiát.

— Ki az a Keia?

— A „mi“ Keiánkat nem ismered! Ha-ha, kacag a „pár“.

Amnon és Joás csodálkoznak. Létezik vajjon valaki, aki nem ismeri a mi Keiánkat.

— Hallod nálunk a kibucba, nincs senki, aki nem ismeri Keiát, szégyeld magad!

— Te nem tudsz dolgozni, nem ismered a Keiát, nálatok minden báchurá külön főz és a gyermekek a nagyokkal együtt alusznak és te nem fogod be a lovakat, dacára annak, hogy mi „kénytelenek“ vagyunk visszatérni — általában rendtelenség, rettenetes rendtelenség van itten.

— Joás követeli, hogy fogjanak be egy székérbe.

— Joás toporzékol a lábaival, már a földön fekszik és kerek lábaival rudgolózik — a napot, az erdőt, a Kármelt, magasraemeli és magát az eget rugja velük!

Amnon elment az uccára kibucot keresni.

Joás meg sir és tovább toporzékol.

A gyerekek körülállják és csodálkoznak — miért kiabál, az anyja utazik.

— Nem igaz, — kiabál, mert a kibucot akarja.

— Mi a kibuc?

— En nem tudom, — mondja a kereskedő fia.

— És akkor jött a néni.

Néni, mondják neki a gyermekek, a kibucot akarja, add neki a kibucot.

— És a néni sem tudja a kért dolgot adni.

A lábak toporzékolnak és egy szandál repül a levegőbe, utána repül egy másik, mint egy fekete denevér, Joás már meztelán van — ott fekszik egy harisnva a földön, ott meg a másik. — A kibucba!

A szempillákon, már egy könnyes csillag.

A gyermekek már szétmentek, a néni is elment. Joás egyedül maradt, kinyuztókodott a földön és a szemével simogatja a nagy Kármelt, a kék tengert, a hallgató fákat — és látta, — hogy ez szép.

— Idehallgass te Kármel, én téged is szeretlek — mintha Joás bocsánatot akarna kérni, Kármel te szép vagy. Én szeretlek kétszázszorosan... igazán! — de a kibucot milliószor szeretem.

— Add nekem ide a Kibucot!

„Szerettem, de kit?“

Ennyi irást hagyott hátra egy öngyilkos fiatal lány Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, február 6. Tragikus öngyilkosság történt tegnap a fővárosban, Constantin Antofie a Majorescu Liceum 17 éves tanulója a Str. Bruxelles 21. szám alatt revolverrel agyonlőtte magát. Holttestét csak ké-

sőbb találták meg a házbeliék. A hullát a választ és délelőtt 10 órakor tovább folytatták a munkát a műhelyekben. A határozat az volt, hogy a munkás ság türellemmel vár, míg a válasz megérkezik. A rendőrség és katonai karhatalom azonban mégis megtette az óvintézkedéseket. Két életstőlennel felszerelt esendőrszázad helyezkedett el a műhelyek körül, ismét erős karhatalmi koncentrációt rendeltek el a város különböző posztjain.

Ismét izgalmas napja volt Kolozsvárnak a vasuti munkások sztrájkja miatt

Cluj-Kolozsvár, február 6. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári CFR-műhelyekben szombaton történt események után lázas izgalommal várták a munkások a további tárgyalások fejleményeit. A letartóztatott munkásvezérek közül már csak nyolc ember van letartóztatásban. A vasárnapi nap viszonylag esendben telt el, csak a szociáldemokraták Patak uccai székházában volt egy kis összetűzés kommunisták és szociálisták között.

Hétfőn reggel azonban ismét izgalmas atmoszféra lett urrá a munkások között. Reggel kilenc órakor megszólalt a vasuti műhely gőzszirénája. Erre a jelre

a műhelyek összes munkássága letette a munkát és a három ezer főnyi tömeg a vasutigazgatóság épülete elé vonult,

ahol a munkások delegációja azt követelte, hogy az államvasutak adják meg ugyanazokat az engedelményeket, amelyeket a bukarestieknek megadott. Ostorogovitch osztályfőnök azonnal ígéretet tett a munkások vezetőinek, hogy a követelésekre vonatkozólag táviratot küld Bukarestbe és amennyiben a CFR igazgatósága a követeléseket teljesíti, úgy azonnal közli azt a munká-

sokkal.

A CFR-munkások tudomásul vették a választ és délelőtt 10 órakor tovább folytatták a munkát a műhelyekben. A határozat az volt, hogy a munkás ság türellemmel vár, míg a válasz megérkezik. A rendőrség és katonai karhatalom azonban mégis megtette az óvintézkedéseket. Két életstőlennel felszerelt esendőrszázad helyezkedett el a műhelyek körül, ismét erős karhatalmi koncentrációt rendeltek el a város különböző posztjain.

Délután négy órakor a CFR-munkások második menete csak azzal a feltétellel akarta felvenni a munkát, ha a CFR igazgatósága hozzájárul a követelésekhez. Ezek abban állanak, hogy a január elsején végrehajtott redukciónak visszajár, tehát a jelenlegi fizetésekkel szemben 20 százalékkal többet, azonkívül lakbérpótlékot is kapjanak a munkások.

Ekkor közölte a CFR igazgatósága, hogy hajlandó a kolozsvári munkáságnak ugyanazokat a feltételeket megadni, mint a bukarestieknek. Ezzel a CFR-munkások az egész vonalon felvették a munkát. Az esti órákban úgy a hatóságok, mint a CFR-munkások részéről cáfolták azt a hírt, hogy a CFR-munkások sztrájkba léptek volna.

Miért lépett máris életbe az ostromállapot? —

kérdezte Mirescu szocialista képviselő a kamarában

Egyesek militarizálni akarták a CFR-t

Bucuresti-Bukarest, február 6. A kamara hétfői ülésén Mirescu szocialista konstátálja, hogy a kormány csak preventív intézkedésnek állította be az ostromállapotról szóló törvényt és annak kamarai vitája alkalmával a kormány tagjai kijelentették, hogy nem fog egyelőre sor kerülni az ostromállapot életbeléptetésére, 36 órával később azonban már életbe is lépett.

Ugylátszik, okkult erők hatnak a kormányra, amely nem tekinthető másnak, mint rendeleteket kibocsátó szervnek. Le az ostromállapottal! — fejezte be Mirescu felszólalását.

Ion Codreanu vasságista előadja, hogy a Metro-Goldwin bukaresti vállalatát három zsidó vezeti, akik kettős könyveléssel hatalmas károkat okoztak az államkincstárnak. Elvezetők nem teljesítettek katonai szolgálatot. Kéri ellenük a bünygyi eljárás megindítását.

Sürgeti ezután a választói reformjavaslatot.

Leon lupista panasolja, hogy a Brassó-Fogaras közti utszakaszt teljesen tönkretették az autók, amelyeknek tulajdonosai pedig nem fizetik a törvényes illetékeket.

Moscauteanu független szocialista Fortu professzor vádjait említi és kérdezi, mi igaz azokból, amiket egyes miniszteri tisztviselők szabálytalanságairól állított.

Goga: Ki bizta meg magát, hogy Fortu nevében beszéljen?

Moscauteanu: Ki kérdezte magát?

Goga: Magának nincs meg az ilyen felszólaláshoz szükséges autoritása.

Moscauteanu: Ne legyen szemtelen!

Pop-Csicsó elnök ezután a kamara pénztárának egyik tisztviselője ellen felhozott vádakra vonatkozólag kijelenté, hogy a Jorga-kormány alatt

egy bizottság vizsgálta ezt az ügyet, a bizottság később feloszlott, most újabb bizottságot küld ki, amely végleg megállapítja a tényállást.

Sandru kormánypartii előadja, hogy bizonyos tanítók és közoktatói inspektorok saját könyveiket kényszerítik rá a tanulókra.

Ezután a kamara folytatta a munka bíróságokról szóló törvényjavaslat vitáját és Radaceanu, valamint Moscauteanu felszólalása után azt általános-ságban meg is szavazták.

Tárgyalások a hadtestparancsnokságon

A bukaresti hadtestparancsnokságnál ma érkezett volt Stefanescu Amza hadtestparancsnok elnökletével, melyen az állambiztonsági hivatal és a rendőrség képviselői is jelen voltak. Az értekezlet az ostromállapottal kapcsolatos gyakorlati intézkedések életbeléptetéséről tárgyalt.

Nem militarizálják a CFR-t

A Lupta szerint bizonyos katonai körök azt kívánták, hogy az ostromállapottal kapcsolatban militarizáljanak több intézményt, elsősorban a CFR-t, amely már hosszabb ideig állott ilyen rezsim alatt. A kormány azonban elutasította ezt a kívánást, amelyet nem tart indokoltnak és opportunusnak.

Móricz Zsigmond: Rokonok. A magyar élet sok nagy tragédiájának s sok derűs komédiájának ragyogó új regénye Móricz Zsigmondnak ez az új remekműve. Az Athenaeum 68 lejes diszvásonkötésű olcsó sorozatában, Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat jegyzékét.

Szinkőr Mozgó

Szerdától 3, 5, 7 és 9-kor:

Ich, Gustav Fröhlich will nicht wissen wer Du bist...

Nem kérdelem, ki vagy?

Robert Stolz, Bolváry Géza, Gustav Fröhlich, Liane Haid, Szőke Szakál, Lotte Loring, Adele Sandrock, Betty Bird, Max Gülstorff, Leonard Steckel. Az igazgatóság szabadjegyeket és kedvezményes jegyeket nem adhat ki!

Kereskedelmi és Iparkamara Cluj.

489—1933. szám.

Hirdelmény

A helyi közigazgatás szervezésére vonatkozó törvény 77. szak. c) pontja rendelkezése értelmében a cluji kereskedők és iparosok a Kereskedelmi és Iparkamara választó tagjai,

1933 február 18-án

Cluj törvényhatósági tanácsába egy jogszertint tanácsost fognak választani.

A cluji Törvényszék elnökének 1933 február 1-én kelt XVII. H. I. 18/I. 1933. számú határozata szerint a választás a Cluj, Cal. Reg. Ferdiand 81—83. szám alatt levő állami elemi iskolában fog megtartatni.

A szavazás reggel 8 órakor veszi kezdetét és tart este 8 óráig.

A választók a Kereskedelmi és Iparkamara által kiadott igazolvány alapján fognak szavazni.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara a szükséges igazolványt minden hétköznap 8—12 óra között adja ki egészen a választást megelőző napig a jogosultaknak, azaz az összes kereskedőknek és iparosoknak, akik a Kamarának választó tagjai. Az igazolvány megkapható a Kamara irodájában (Cluj, Cal. Victoriei 51. szám, I. em., 9. sz. szoba.)

A Kamara részvénytársaság és szövetség tagjai irásban jelentsék be megbízottai nevét, akiknek az igazolvány kiadandó lesz. A megbízás a következők alapján történik: részvénytársaságok és szövetségek minden 10 millió lej befizetett alaptőke után egy szavazattal bírnak, azonban legfeljebb négy szavazat-hoz van joguk. Minden szavazatot különálló személy gyakorol. 10 millió lejen aluli alaptőke szintén egy szavazatra jogosít.

Szavazatra jogosítottak a más helyeken levő cégek itteni fiókjainak cégjegyzésre jogosított igazgatói is.

A nőknek is van szavazat jogosultságuk, amennyiben beletartoznak a törvény által megállapított valamelyik kategóriába.

Tolongás és idővesztés elkerülése céljából az érdekeltek felkértek, hogy minél előbb jelentkezzenek igazolványaik átvétele végett.

Cluj, 1933 február hó 7.

Ing. Ioan F. Negrutiu elnök.

Nicolae Căciulă főtitkár.

Lengyelországban kilencven zsidó diák hagyta ott az egyetemet a chaluciuert!

Nem olyan esemény ez, amely mellett csak úgy elhaladhatunk egyszerűen regisztrálva és aztán elfeledve.

Lázadás ez a zsidó ifjúságnak, a zsidó nép beteges rétegződése ellen, a megújulás felé. Sokat forrt ez a vulkán, míg magja az élet felszínére kerülhetett. Mert a törvényszerűségek ily pregnáns megnyilvánulása egészen ritka eset. A kilencven zsidó diáknak hatalmas belső és külső harcra kellett vinni, míg ilyen demonstratív megnyilvánuláshoz értek el. Sok kis egyéni álom összeomlása, sok harc apák és fiuk között, sok kételkedés, rágható és leszámolás a multtal és egyéb nehézségek árán jutott ez az elhatározás kifejezésre.

És mégis győzött az élet törvényszerűsége. Felszínre jutott, hogy megmutassa az utat, még azoknak is, akik csak a felületen mozognak. Azoknak, akik behunyják szemüket a valóság előtt, mert a sötétben láthatatlanok az élet színeit és konfliktusait. Azt képzelve a sötétben maguk elé, amit akarnak és ami megfelel álmaiknak.

A lengyelországi zsidó diákok új élet-utját megmutatta nekünk, hogyan semmisíti meg az álmokat a valóság.

Tekintsünk a mélyre, vizsgáljuk meg ennek a tényleges okait. A cionista mozgalomnak a megjelenésében két tényező játszott különösen fontos szerepet. A zsidó nép exterritoriális volta, a terület nélkülsége, ami nélkül nincs egészséges nemzetgazdaság. A második tényező az elsőből fakad s ez a következő: az egészségtelen népi tagozódás.

A nép alapja a gazdasági alap. A terület hiánya a zsidó népnél magával hozta a népi struktúra egészségtelen elváltozását. Eljutott a zsidó nép az intellektuális és szabad pályák felé. Ez volt egyedüli elhelyezkedési lehetősége. A zsidó ifjúság az intellektuális pályák felé orientálódott, mert ez még valamennyire szabad volt számára, mert ez áll a legtávolabb a föld szükségétől és ez éri annak legkevésbé hiányát. De az élet legtávolabbi pontjainak is a föld az alapja és ennek a hiánya visszahat még az intellektuális pályákra is.

A társadalom mai rendszerének bomlása magával hozta azt a jelenséget, hogy kiveti az élet gazdaságából azokat, akiknek a gyökerei nem nyulnak mélyen a gazdaság alapjaiban, a földben, az őstermelésben.

Most adva van egy tényező, a terület (Palesztina), amelyet a szükség termelt ki.

Ha a terület hiánya egy beteges elváltozást hozott létre, úgy annak újbóli jelentkezése egy egészséges felé törekvésnek az útját indítja be. Természetes tehát, hogy egy struktúra-változás előtt, illetve annak folyamatában vagyunk.

Ez a törvényszerűség jutott kifejezésre a kilencven zsidó diák lázadásában.

Nem a tudomány vagy az egyetem hivatalának szól, hanem a zsidó nép egész ségtelen rétegződésének. Az elpusztulás elleni lázadás volt ez.

Ugy látszik, hogy a cionizmust kénytelenek komolyan venni, azok is, akik igyekeztek a betegség ideje alatt a betegség magjától a legtávolabbi jutni és az adott helyzetbe beleélni magukat.

A földnélküliség által kitermelt intellektuel-többletréteg gyakorlati pályákra lesz kényszerítve, ha nem akar elpusztulni.

Az a kérdés, hogy elszigetelt jelenség-e ez az esemény? Itt egy válaszunk lehet, hogy nem, mert semmi sem jön önmagából. Kiszélesedik, visszahat az egész népre és ezen keresztül az egész emberiségre.

Csak a tudatosításnak a fokától függ most már minden.

Hacsak rajongani fogunk a kilencven lengyelországi zsidó diák új utjáért, akkor nem tettünk semmit. Mert a lengyelországi cionista diákoknak a zsidó nép anomáliájára való ébredése és a helyes ut megtalálása fel kell ébredessen minket álmainkból a hideg valóságra. Ez az ut, még akkor is, ha ezáltal kis törtető ideálok omlanak össze.

Befejeztetett, hogy életüket pénzhasználásban és a kulturálettól távol élő apák gyermekeiken kompenzálják mindazt, amit maguk az életben nem tudtak elérni. Így követel a zsidó apa gyermekeitől diplomát, címet, kulturát. Az az

élet, amelynek alapja a közöny, a nyugalom és a karrier utáni törekvés, mindig magán viseli a kulturák elkorcsosulását és a mindennel szemben való közönyös bélyegét, ami kívül esik az ő énjének határain.

Ha most nem vonjuk le ennek az eseménynek a konkluzióit, akkor félredobtuk a tapasztalatok érvényesítését. Pedig a kulturának és a civilizációnak ez az

anyja. Nem fedezzük fel újra életünkben különböző korok és etapok eredményeit. Ez a lázadás tehát egy tapasztalati tény kell legyen a zsidó ifjúság előtt. Ha nem vonjuk le belőle a tanulságot, előbb-utóbb összeütközünk azzal, amitől anynyira félünk: a valósággal. Akkor nem lesz nehezebb? Mert a lábakkal felfelé, a fejfelé nem lehet élni, még akkor sem, ha az agy képes azt kigondolni. Ha volt idő a földtől elválni, megjött az idő a földhöz visszatéréshez. Le kell szálljunk az irreális mesék világából a földre, hogy gyökeret verjünk.

Kilencven diák indult el a chaluciu megvalósítására. Ez az egyetlen ut ma a zsidó ifjúság számára, a fejlődés, haladás és alkotás felé, ez a mi frontszakaszunk a zsidó nép és az emberiség harcában a felszabadulásért.

Jisáj Judovits

SZÍNHÁZ-FILM

Nem kértem, ki vagy?

Elragadó mese, csupa ötlet, csupa romantika és derű. Tele ötlettel, zenével, dallal, a leggyönyörűbb természeti felvételekkel; a legnagyobb német rendező műve a leghíresebb slágerkomponista zenéje, a két leghíresebb sztár játéka és a mellékszerepek egytől egyig a legismertebb német színészekkel: ez a Nem kértem én, ki vagy? A rendező: Bolváry Géza, a zeneszerző: Robert Stolz. A két sztár: Gustav Fröhlich és Liane Haid. A többi színész: Szőke Szakáll, Max Gülsdorff, Leonhard Steckel, Lotte Lorring,

Betty Bird, Adele Sandrock.

A Nem kértem, ki vagy megszerzése olyan súlyos áldozataiba került a Színház mozgóinak, hogy helyárait kénytelen volt nagyon mérsékelten felemelni, ezek szerint a helyárag ezentúl 18, 23 és 33 lejesek. Még így is a Színház-mozgó a legolcsóbb mozi.

Tekintve a szigorú feltételekre, amelyeket ez a film megszerzési sikerült, az előadásokra az igazgatóság sem kedvezményes, sem szabadjegyeket nem adhat ki.

Az Opera műsora

Szerda, febr. 8: A madarász.
Péntek, febr. 10: A fehér asszony.
(Opera premier)
Vasárnap, febr. 12 (este): A cigánybáró.
Hétfő, febr. 13: A fehér asszony.

SELECT-MOZGO műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Malec (Buster Keaton): A szenvedélyes szerelő szerelmei. Szenzációs vigjáték, 2 órai kacagás! Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

CORSO-MOZGO műsora

A kémszervezet titkai. Izgalmas kém-dráma. Constance Bennet és Eric von Stroheim.

URANIA-MOZGO műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Post-restante 202. (Halló itt szerelem). Szezonunk legbájosabb operett-szlágere. Főszerepekben: Magda Schneider, Fritz Schultz, Ralf von Goth, Paul Kemp. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
A varsói bál. (Az ellenség szolgálja)

tában). Izgalmas kémkedési dráma a világháború idejéből. Főszerepekben: Gustav Fröhlich, Scharlotte Suza, Hans Brausewetter, Theodor Loos. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

ROYAL-MOZGO műsora

(iparkamara új palotájában)
Ma utoljára: Három ifjú sziv.
Főszerepekben: Lillian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst.

SZÍNHÁZ-MOZGO műsora

Szerdától 3, 5, 7 és 9-kor: Nem kértem ki vagy? Operett-világsláger! Rendezte: Bolváry, zenéjét szerezte: Robert Stolz. Játsszák: Liane Haid és Gustav Fröhlich.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatakról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szöveg-jövőkért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára füze 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Az inyesmester szakácskönyve 2500 recept, 510 oldal. A hatalmas kötet egészvászonkötésben 144 lej Lepagenál Kolozsvár, postán utánvétellel.

Ganz Ábrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál

Ara 180 lei

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, február 8.

Bukarest, 20: Hegedűszólo.

Budapest, 9.15: Szalonzenekari hangv. 12.05: Orosz balalajkazenekar hangversenye. 17.50: Szórakoztató zene. 18.15: Olasz nyelvoktatás. 20.15: Mozart: Nagy c-moll miséjét előadja a Székesfővárosi Énekkar. Majd időjárás, időjelzés, hírek. Utána grammofónhangv.

Bécs, 20.25: Közvetítés az Operából, majd jazz.

Róma, 20.45: Operaelőadás.

Stockholm, 20.45: Zongoraverseny.

Pozsony, 21.15: Könnyű zene.

Berlin, 21: Tarkaest, hírek, majd tánczene.

Milánó, 20.30: Színműelőadás. Utána rádiózenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Eladó Wertheim-kassza, topolyabetétes félháló, 1 circula 5 fűrészlappal. Cim a kiadói hivatalban.

Csipekevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelegyék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. — Ugyanott iparművészeti kesztyük tanítása

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej (hához szállítva is) kapható Schwartz Ignácánál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Jól jövedelmező emeletes ház Bistrita főútcájában, elköltözés miatt, jutányosan eladó. Érdeklődő levelek: Uj Kelet „Bistrita 50”.

Háztartásban gyakorlott zsidó leányt alkalmazna gyermektelen házaspár. „Jó bánásmód” jelégére.

VARRÓNÓ, elsőrangú francia- és angol munkás vállalkozó nagyon olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis a lakásán: Ovár, Karolina tér 1., emelet, 10. ajtó.

A legolcsóbb magyar lexikon a

Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110.000 szóban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej füze, 150 lej egész vászonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az egész és portóbélyeg (20 lej) előzetes beutóztatással (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Az Uj Kelet könyvlegyzéke

Körmendi: Ind, 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500-ik emelet	40 L
B. Russel: Kina	90 L
Kassák Lajos: Angyal föld	65 L
Járnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Ketajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétkeltű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Álomkháza	44 L

HIREK

Ma utoljára

"Három ifju szív"
Főszerepben: Lilian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst. Royal-Mozgóban.

Az áhírlapírók ellen erélyes akciót kezdeményezett az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet. Az Újságírószervezet az utóbbi időben rengeteg sok panaszt kapott mértékadó külföldi helyekről, hogy csaknem valamennyi európai metropolisban feltűnően sok áhírlapíró garázdálkodik, akik különböző erdélyi kisebbségi lapoknak a tudósító igazolványával felszerelve, mint hírlapírók jelentkeznek hivatalos és nem hivatalos helyeken, annak ellenére, hogy az újságíráshoz semmi közük sincsen. Mindezekre való tekintettel határozta el a szervezet, hogy az újságírói igazolványok ügyében, rendet teremtsen, amely munkában szintén érdekelt lapvállalatok elsőrendű segítségére számít. A szervezet közölni fogja az összes külföldi hivatalos fórumokkal és sajtó szervezetekkel s kommuniké formájában közzé fogja tenni a nagyobb külföldi lapokban is, hogy csak azokat az igazolványokat fogadják el Erdélyi kisebbségi újságírói igazolásul, amelyek viselik a kisebbségi újságírószervezet 1933. évről kelt láttamozását.

Velosa pezsgő fenyőtablettá az igazi. Megölt az influenza egy 150 éves teknősbékát. Londonból jelentik: A nátha lázjárvány legújabb áldozata „Sopa”, a londoni állatkert 150 éves, hárommázas sulyu óriás teknősbékája, amely kétheti szenvedés után tüdőgyulladásban kimúlt. A „korai véget ért” hullót, amely az állatkert egyik legnépszerűbb lakója volt, kitémük s a South Kensington-i természetrajzi múzeumban helyezik el.

Mérnököknek, technikusoknak fontos. Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv eredeti kiadói áron Lepage-nál Kvár. Lepagehoz küldje a díjat, hivatalos kurzuson lejbe. A lapot közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól.

Az orvoskamara ítéte a nyilatkozat ügyében. Az Orvoskamara tegnapi ülésén kihirdette döntését ama közműveltségben, amely dr. Heller József és a kolozsvári zsidókórház között hírlapi polemikához vezetett és amelyek a zsidókórház részéről dr. Fenichel Mór a kórház igazgató-főorvosa vonatott felelősségre. Az Orvoskamara az ügy érdemi részébe nem bocsátkozott be és csupán az orvos etikai részt vizsgálta ki, azt állítva, hogy orvosi ténykedések és kérdések laikus publikum és sajtóban tárgyalattak és ezért egyrészt dr. Heller, másrészt dr. Fenichel vonatott felelősségre. Az Orvoskamara, bár úgy találta, hogy Heller dr. is helytelenül járt el a polemikában, mégis az önvédelem határát nem lépte túl és ezért felmentette az orvosi etika ellen elkövetett vétség vádjától. Dr. Fenichelnél bár megállapította, hogy ő személyileg nem volt az ügyben érdekelve és csupán a megbántott kórház presztizsét óhajtotta eljárásával szolgálni, mégis minta kórházban legfőbb orvosi szerv, a ki minden orvosi természetű ügyben egyedül kell a felelősséget viselje, felelős a kórház vezetősége nevében tett nyilatkozatokért is. Ezért őt a legkisebb fegyelmi büntetéssel sújtotta, egy évre kizárta a kamarai választható tagok sorából. Az ítélet megfellebbezhető a felsőbb fórumokhoz.

Nyomda- anyagot

erschus quadrát
cimírását is a nagy
mennységben ke-
resünk megvételeire

Cim a kiadóban

Ulsterben tovább tart a vasutas- sztrájk

London, február 7. Ulsterben tovább tart a vasutasztrájk. Újabb szabotázs akciókat jelentenek különböző vasutvonalakról, de az előkészített merényletet sikerült elhárítani a sükségvonalatok személyzetének ébersége révén.

Groek tönkrement. Párizsból jelentik: hosszabb szünet után ismét fellép Párizsban Groek, a világ leghíresebb bohóca. Körülbelül egy évvel ezelőtt nyugalomba vonult, de most újra játszani akar. Egy újságírónak elmondotta, hogy azért kénytelen ismét fellépni, mert egy év alatt elvesztette minden megtakarított pénzét, körülbelül 50.000 fontot. — Több mint két évtized munkájával gyűjtöttem össze ezt a pénzt és nem egészen egy év alatt elvesztettem, — mondta Groek panaszosan. — Olyan vállalatok papírjaiba fektettem, amelyek később tönkrementek. Kénytelen vagyok újból dolgozni, mert különben éhenhalhatok.

Étvágytalanság, rossz emésztés megszüntetője Kopról hashajtó.

Ez év július végén 170 millió méter-máza lesz a világ buzakészlete. Rómából jelentik: A nemzetközi mezőgazdasági intézet szerint az év július végén körülbelül 170 millió méter-máza lesz a világ buzakészlete, ami a gabona áralakulása tekintetében nem sok jóval biztat.

Holnap, csütörtökön erdélyi premier.

KEK EXPRESS

Speciál-film
ROYAL-MOZGÓBAN

Paul Boncour a leszerelési fődelegátusokkal tárgyalt Genfben. Genfben jelentik: Paul Boncour tegnap az angol, a német, a román, a csehszlovák, a jugoszláv és a görög leszerelési fődelegátusokkal folytatott tanácskozásokat.

Az Angal Bank aranykészlete ma nagyobb, mint egy évvel ezelőtt volt. Londonból jelentik: Az Angol Bank vizsaszerezte 15-én az Egyesült Államoknak kifizetett 7 millió fontot kitévő aranyat új aranyvásárlásokkal s ma aranykészlete nagyobb, mint volt egy évvel ezelőtt.

Eljegyzés. Mandel Honkát eljegyezte Appel Miksa fakereskedő Cluj. Minden külön értesítés helyett.

A női testkultúra új utjai: dr. Madzarné könyvének új kiadása. A ritmikus torna, a művészi mozgás s a modern testkultúra módszerei és tornagyakorlatainak leírása 150 magyaros kép, 220 oldal, ára, árleszállításban 112 lej mindenütt, vagy Lepage-nál Kolozsváron. Postán utánvétellel franco.

Vegetárius koszt az úde frissesség és a jó közérzet legjobb biztosítója. Ha meg akar szabadulni idegességétől és a rossz közérzetről, éljen vegetárius kosztot. A legjobb és legolcsóbb vegetárius koryha dr. Horváth Jenőné Cina vendéglője (Jókai ucca).

Kilenc beteg vesztette életét, egy clevelandi kórház egészenél. Londonból jelentik: Az amerikai Clevelandben egy kórház egészenél 9 beteg életét vesztette. A szerencsétlen emberek a tűz túl gyors elharapódzása miatt nem tudták kimenteni, mert a termék ajtója hatalmas lánggal égtek. Idegekre ható segélykiáltozásaik hosszabb időn át messzire elhallatsztottak.

A szilágysági „Mera” autobusz-vállalat

1933 január 5 től

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cuj—Huedin—Ciucea—Simleul Silvaniei—Zălau között,

I. járat indul Clujról 8.30 órakor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zilahra 13.30 órakor. Tasnádra 15.15, Nagykárolyra 16.15 órakor.

II. járat indul Clujról 15.45 órakor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zilahra 20 órakor.

Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobusz állomástól.

A vonatok erősen csökkentett számban s nagy késésekkel közlekednek, de alig akad utas, mert csak azok határozzák el magukat utazásra, akiknek utja halszthatatlanul s tudrágának tartják a gépkocsin való utazást.

Anglia hajógyáraiban megindult a munka. Londonból jelentik: Januárban Anglia hajógyáraiban, különösen a Tyne és Clyde torkolatának hatalmas gyártelepein újból megindult a munka. Az év első hónapjában több hajó építése indult meg, mint a mennyit az egész elmúlt évben építettek. 1932-ben a hajóépítő munkásság 60—80 százaléka munkanélküli segélyből élt. Most a munkanélküliség lényegesen enyhült, mert több mint hetvenháromezer tonna hajóir van építés alatt.

Az indiai törvényhozó testületben Gandhi szabadonbocsátását követelték. Londonból jelentik: Az indiai törvényhozó testület ülésén a parlamenti ellenzék részéről követelték Gandhi szabadonbocsátását. A kormányzat interpellációkra adott válaszában mindössze annak kijelentésére szorítkozott, hogy a hindu nacionalista vezér szabadlábra helyezése híveinek viselkedésétől függ.

Kétszáz forradalmár diákot bírói ítélet nélkül löttek agyon Cubában. Londonból jelentik: Cubában Machade tábornok, elnök kormánya leverte a forradalmárokat újabb mozgolódását. Több mint kétszáz forradalmárt, tulnyomó részt diákokat bírói ítélet nélkül agyonlőttek.

A francia államtanács megszövegezte az állampénzügyek szanalását célzó javaslatokat. Párizsból jelentik: A francia államtanács az Elysée-palotában Lebun elnök jelenlétében megszövegezte az állampénzügyek szanalását célzó javaslatokat. A szanalási tervet eljuttatták a törvényhozó testülethez.

Spanyolországban huszonhétézer szénbányász sztrájkba lépett. Párizsból jelentik: A lapok madridi jelentései szerint az északspanyolországi Asturias kerület 27 ezer szénbányász munkás a szocialista szakszervezet utasítására sztrájkba lépett. A sztrájk a madridi kormány szocialdemokrata minisztereit kellemtlenül érinti.

Elhjasodásnál, köszvényél és cukorbetegségeknel a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést.

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszereket olcsón átalakítottak: Orlow ékszerész. Főpostával szemben.

Viharos kereslet a délafrikai aranyrészevények iránt. Londonból jelentik: A délafrikai aranyrészevények iránt tovább tart a világ minden részéből megnyilvánuló viharos kereslet. Az aranyárak 35—40 százalékkal emelkedtek. A hosszspekulánsok óriási veszteségeket szenvedtek. Kétségtelennek tartják, hogy az aranyhossz folytatódni fog.

A Zsidó Kórház Orvosi Köre ma esti ülésének tárgysorozata: 1. Dr. Haas Marcell: A basedow szimptomatológiája. 2. Dr. Elekes Miklós: Babinszky és Musch (két nekrológ.)

Laskai Dénes bűnügyeit svájci bíróság fogja tárgyalni. Bécsből jelentik: Laskai Dénes bűnügyeit előreláthatólag svájci bíróság fogja tárgyalni, mert a bűnselekményeket Svájc területén követte el. Ausztria ki fogja adni Svájcnak Laskait.

Leghigiénikusabb, legizletesebb és legolcsóbb vegetárius kosztot dr. Horváth Jenőné (Jókai ucca) Cina vendéglőjében kap.

NAPRÓL NAPRA

Ugy hírlik, hogy Klemens Krauss, a bécsi Staatsoper igazgatója a szezon végén megvált az operától, noha még másfél éves szerződése áll fenn a szezon befejezése után is. Utódjául Oswald Kabastat, a bécsi rádió zeneigazgatóját emlegetik. Az állami operában ebben a szezonban az előadások nívója erősen süllyedt és ezért az előadásokat még kevesebben látogatják, mint az elmúlt évi szezonban. A pénzügyi esőd fenyegető veszélye az oka annak, hogy a mostani igazgatóval békés megegyezés sel fel fogják bontani a szerződést.

Berlinben megalakult a Theater- und Filmproduktion nevű betéti társaság. Kibérelték a Deutsches Künstlertheatert s igazgatónak Rudolf Beert hívták meg. Beer, aki jelenleg Prágában rendező, márciusban veszi át a Deutsches Künstlertheater igazgatását.

Axel Munthe, a San Michele c. világhírű regény svéd szerzője Capriban él teljes visszavonultságban. Látása annyira meggyengült, hogy alig tud olvasni és írni. Az író felajánlotta könyve svédországi jövedelmeit a vakoknak. Ezenfelül támogatásban óhajtja részesíteni azokat a svédországi lappokat, akik a nomád élet helyett a letelepedést választják és egy kisebb összegű madárvédelmi célokra is adott a híres író.

Drezdában tíz méternyire a föld felszín alatt ezer személy befogadására alkalmas mozi építést fogják megkezdni, amely gáztámadás esetén menedéket fog adni a környék lakóinak.

Az egykor leghíresebb francia Wagner tenorista, Albert Alvarez meghalt. A párizsi Nagyoperán kívül énekelt a newyorki Metropolitanban, a londoni Covent Gardenben is.

A bécsi Theater in der Josefstadt-ban megkezdtek a próbákat Schnitzler Liebelele c. drámájából. Krisztina szerepét Paula Wessely fogja játszani.

Tegnap Innsbruck környékén megkezdődtek a nemzetközi siversenyek. A 11 km. különleges lesikló verseny pályája az első 9 kilométeren kifogástalan, de azután az utolsó 2 kilométer vizes és sáros réten vezetett keresztül. Az indulási és érkezési pontok közötti magassági különbség meghaladta az 1700 métert. 110 versenyző közül az osztrák Hans Hauser futotta a legjobb időt. Győzött 18 perc 5.6 mp. alatt. Második lett az osztrák Gustaw Landseher.

Mascagni tavasszal befejezi Nero c. új operáját, amelyet az őszi szezonban fognak bemutatni, valószínűleg Milanóban. A zeneszerző egyébként Nápolyban magas lízas influenzán esett át. Richard Strauss Arabella c. új operáját az ünnepi operai előadások keretében nyáron, valószínűleg július elején fogják bemutatni Drezdában, a Staatsoperben.

A Graf Zeppelin idei rendszeres dél amerikai útjait május 6-án fogja megkezdeni. A léghajó útja Friedrichshafenből Rio de Janeiroig 4 napot vesz igénybe. Barcelonában és Sevillában közbenső leszállások lesznek. Az utasviteldijakat az elmúlt évhez képest 20 százalékkal leszállították.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket megállító szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára fi. nom papírosan nyomva füzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában: az összeg előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

Vicki Baum: Baleset. A Grand Hotel és a Helén doktorkisasszony szerzőjének legújabb szenzációs könyve. 330 oldal, egészvászonkötésben az Athenaeum 68 lejes sorozatának 15-ik kötete. Kapható mindenütt, kérje a sorozat prospektusát Lepage-tól Kolozsvár.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A kormány manifesztuma az ostromállapotról

A manifesztum nyugalomra hívja fel a munkásokat, tisztviselőket és diákokat

Bucuresti-Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tud.) Az ostromállapot alá eső területeken ma megjelent a kormány manifesztuma, amely bejelenti és indokolja az ostromállapot elrendelését. A manifesztum szövegét szövezerinti fordításban itt adjuk:

„Az ország lakosságához!
Nagy veszedelem leselkedik országunkra Anarchia és erőszak útján próbálják megbontani az ország rendjét, Titkos kommunista szervezetek azon dolgoznak, hogy erőszakkal fordítsák fel az állam rendjét Ennek a tervnek a végrehajtása érdekében néhány vidéken meg is kezdődtek a zavargások, Ezzel egyidejűleg más elemek, anélkül, hogy tudnák, indirekt módon segítséget nyújtanak ehhez az akcióhoz, minthogy erőszakra ragadtatják magukat, ami alkalmas atmoszférát teremt az állam rendjének megdöntésére.

Hogy e rendbontásoknak elejét vegyünk, a kormány, anélkül, hogy szélsőséges eszközökhöz nyúlt volna, felhatalmazást kért és kapott a parlamenttől az ostromállapot elrendelésére, amit néhányszor helyszínen ki is hirdettek.

A békés polgárok ne aggódjanak

Az ostromállapot nem töltheti el aggodalommal a békés lakosságot, mert nem jelent egyebet, mint gátat a fel fordulással szemben Az a célja, hogy lehetővé tegye az igazságot, akik felkeltik a szenvedélyeket és erőszakot hirdetnek, hogy a nemzet egységét meg bonthassák.

Vegyen mindenki példát a békés állampolgárok nagy tömegétől, akik között a 14 milliós parasztság csendben és nyugalomban igyekszik szükségleteit kielégíteni és teljes bizalommal van, hogy úgy a király, mint az ország kormányja és a szabadon választott törvényhozó testületek mindent elkövetnek a bajok orvoslása érdekében.

A munkásokhoz!
Nyugalomra hívjuk fel a CFR és az összes ipari és kereskedelmi vállalatok munkásait. Ők éppen a napokban láthatták, hogy a kormány tele van irán- tük jóindulattal és mindent elkövetett, hogy kéréseiknek nagy részét teljesít- sék.

De a kormány nem teljesíthet jogtalan kéréseket és nem tűrheti el azoknak a rejtett céloknak a mozgalmát, amely felé igaz- gató ügynökök terelni akarják a munkás- ságot.

A tisztviselőkhöz!
Nyugalomra szólítjuk fel az összes ka- tegóriájú tisztviselőket. E nehéz gazdasági krízisben a kormány kénytelen volt megszorítani az állam kiadásait és kény- telen volt az állam magasabb érdekében áldozatokra szorítani a tisztviselőket. Azonban a tisztviselők összes kívánságait figyelemmel fogja tanulmányozni és min- den általuk előterjesztett megfelelő javas- latot figyelembe fog venni. A kormány azonban nem tűrheti el fenyegetéseket és anarchikus cselekedeteket a tisztviselők részéről.

A diákokhoz!
Nyugalomra szólítjuk fel a diákokat. A román állam bevételével arányosan óriási áldozatokat hoz az egyetemekért és főiskolákért, hogy megkönnyítse a diá- kok helyzetét. Az állam azért hozza ezeket az áldozatokat, hogy egy művelt ré- teggel ajándékozza meg az országot, a mely az élet minden megnyilatkozásában biztosíthatja az ország jövőjét. De hogy ehhez a célhoz elérhessünk, a diákok részéről határtalan lendületet követelünk a tanuláshoz. A világrengés közepette nem- zetünk csak akkor győzheti le a reája le- selkedő ellenségeskedéseket, ha egy töké- letes kulturálisan felfegyverzett generáció- val rendelkezik. Senki sem tilthatja el a diákoknak, különösen ha nagykorúak, azt, hogy politizáljanak. Az egyetemeken azonban szent templomai a tudományok- nak nem pedig politikai zavargásoknak a tüzfészkei.

A kormány el van arra szánva, hogy az egyetemeken és a főiskolákon komo- lyan intézkedik a tanuláshoz feltétlenül szükséges nyugalomról.

A sajtóhoz!
Nyugalomra szólítjuk fel a sajtót is. A sajtó nagy hivatását ma mindenki el- ismeri. A sajtó determinálja azokat az eszmemozgalmakat, amelyek a közvéle- ményt formálják és így politikai direktí- vákat nyújt a lakosságnak. Ezenkívül pedig a leghatásosabb ügynöke a néptö- megek civilizálódásának. Eppen ezért a sajtó támogatása nélkülözhetetlenül szük- séges az állam rendjének a biztosítására.

Ha a sajtó felkelti a szenvedélyeket és erőszakra tüzel, úgy az államra rendki- vül káros atmoszférát teremt, mert erő- szakot hív ki és rendbontást provokál. A mikor elismerjük azt, hogy az ország saj- tója általános vonalakban megértette hi- vatását, nem hallgathatjuk el, hogy az utóbbi időben egyes sajtóorganumokban az erőszak szelleme lett nyilván. Határo- zottan kérjük, hogy ezzel az iránnyal hagyjanak fel. Nem vettünk igénybe és

nem is akarunk igénybe venni preventív intézkedéseket a sajtóval szemben. Az or- szág érdekében azonban kérjük, hogy e nehéz időben ne bátorítsák a zavargáso- kat. A kormány el akarja kerülni, hogy azokhoz a jogokhoz nyuljon, amelyeket számára az ostromállapot biztosít.

Az ország minden lakosához!
Abban a meggyőződésben, hogy az or- szág és a nemzetel szemben szent köteles séget teljesítünk, a kormány fel kér min- denkit, hogy tartozkodjék minden zavar- gástól vagy erőszaktól és támogassa egy olyan atmoszférát kialakulását, amelyben az összes jóakaratu emberekkel együtte- sen orvosolni lehet azokat a bajokat, a melyek alatt szenvedünk.

Elszánva arra, hogy ehhez az ered- ményhez eljünk, a kormány végsőkig teljesíteni fogja a köteleességét, hogy min- den rendzavarásnak elejét vegye.

A manifesztumot Vaida Voevod mi- niszterelnök, G. Mironescu belügyminisz- ter, Mihai Popovici igazságügyminiszter és Samsonovici tábornok irták alá.

A hollandindiai hadihajók legénységének lázadása ügyében minisztertanácsot tartottak Hágában

Hága, február 7. Tegnap miniszteri értekezlet volt a miniszterelnökségen a hadügy-, tengerészeti- és a gyarmatiügyi miniszterek részvételével, a holland- indiai hadihajók matrózainak lázadásai ügyében. Az üldöző hadihajóknak még nem sikerült elérniük a Szumatra nyugati partvidékén menekülő Hét tartomány nevű páncélos cirkálót, melyet zendülő legénysége birtokába kerített.

A náthaláz miatt bezárták a földművelésügyi minisztériumot

Nagy erővel dühög az influenza-járvány Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, február 7. (Az Uj Kelet tud.) Az influenzajárvány Bukar- estben is komoly méreteket öltött. A földművelésügyi minisztériumban ren- kívül sok megbetegedés történt. A tiszt- viselők 80 százaléka kapta meg a nátha- lázat. A járvány különösen a hölgytiszt- viselőket tizedelte meg.

Voicu Nitescu földművelésügyi minisz- ter, miután a jelenlegi személyzet a mi-

nisztérium adminisztrációját nem tudja ellátni, felfüggesztette a hivatal műkö- dését csütörtök, péntek és szombatra, ami- kor az összes is a minisztérium összes helyiségeit dezinficiálni fogják. A meg- betegedések az összes többi minisztériu- mokban is előfordultak, úgy, hogy rövi- desen az összes minisztériumokban de- zinficiálni fogják a helyiségeket.

Apponyi állapota változatlanul súlyos

Az orvosok aggódnak a nagybeteg magyar államérett életéért

Genf, február 7. Közölte az Uj Kelet, hogy Apponyi Albert gróf, a nagynevű magyar politikus Genfben súlyosan meg- betegedett. Ő is áldozata a spanyol ná- thának, amely Genfben épugy, mint Ame- rikában ijesztő módon terjedt el. Nehány újság azt írta, hogy Apponyi haldoklik, ami azonban nem felel meg a valóságnak. Apponyi grófról elterjedt véshírek ab- ban lelik magyarázatukat, hogy a magas- korban levő politikus influenzájához tü- dőgyulladás is járult. Döntő jelentőségű rosszabbodás azonban tegnap óta nem ál- lott be. A nyolcvanhat éves férfi teljesen eszméletlenül van, szív működése aránylag jó és ha komplikációk nem állnak be, Ap- ponyi Albert néhány hét múlva felkelhet a betegágyból.

Tegnap este Apponyi a repülőgépen Genfbe érkezett, György fiával hosszasan beszélgetett és behatóan érdeklődött a ma- gyarországi eseményekről. Este újra el-

aludt néhány órára és az elmúlt éjszakát aránylag nyugodtan töltötte. A beteg po- litikus nagyon óvatosan kezelik, még hidegvizes borogatásokat sem alkalmaz- nak nála, orvosai Svájcban sokszor be- vált Kneipp-féle turóborogatásokkal próbálkoznak. Apponyi gróf a Residence szál- loda 67 számú szobájában fekszik. A nagybeteg iránt állandóan érdeklődnek a leszerelési konferenciára odaérkezett kül- földi politikusok, különösen Henderson, a konferencia elnöke, aki minden órában jelentést tétet magának a beteg hogylété- ről.

Apponyi gróf, aki papi nevelésben részesült és egész életén át vallásos ma- radt, most lelkesít kérést magához, aki- től az utolsó kenet feladását kérte. Ez adott okot arra, hogy Apponyi Albert haldoklását híresztelték. Orvosai azonban hajlott kora miatt most is aggódnak éle- téért.

A személyvonatok továbbra is átszállással közlekednek

A bányási ársv megrongálta a bukaresti-temesvári fővonalat. Orsova és Karán- sebes között az ár elvitt egy vasuti hidat

Bucuresti-Bukarest, február 7. (Az Uj Kelet tud.) A hőmérséklet váratlan eny- hülésével az egész ország területén eső- zések kezdődtek. Ezeknek következtében az ország különböző pontjain veszélyes méretű áradások következtek be, amelyek több helyen használhatatlanná tették a vasutakat. A hóolvadás olyan hirtelen jött, hogy a víztömegek perek alatt nagy földterületeket leptek el.

A CFR igazgatóságának Bukarestbe érkező jelentései közül a temesvári és környékbeli vasutak rossz állapotáról pa- naszkodnak legtöbbször. Karánsebes és Or- sova között a vasutvonal használhatatlan- ná vált, mert az Armenis és Targova köz- ségek között levő vasuti hidat elvitté az ár. Emiatt a személyforgalmat ott csak átszállással tudják lebonyolítani, míg a teherforgalmat beszüntették.

Az államvasutak temesvári vezérfel- ügyelősége megkezdte a hid javítási mun- kálatait, azonban a vizek olyan óriási erővel szakadnak le, a hegyekből,

hogy a munkálatokat nem lehetett folytatni.

Igy az orsova-karánsebesi vonalon to- vábbra is átszállással bonyolítják le a forgalmat. Miután a megrongált hid a temesvári-bukaresti fővonalon fekszik, a CFR igazgatósága úgy intézkedett, hogy

a nemzetközi Simplon Express Bras- sön keresztül közlekedjék.

A ma elindított Simplon utasai még át- szállással fognak keresztülvergődni a ve- szélyeztetett ponton, ami nem nehéz, mert a vasutal párhuzamosan országut halad és ennek hidját nem mosta el az ár.

Nyugatausztrália ki akar lépni az ausztráliai állam- szövetségből

London, február 7. A Daily Herald tá- virata szerint Nyugatausztrália ki akar lépni az ausztráliai államszövetségből az- zal a megokolással, hogy érdekei ellenkez- nek a szövetség tagállamainak érdekeivel. Az ausztráliai szövetségi kormány nagy erőfeszítéseket tesz, hogy Nyugatausztri- át szándékai megmástitására rábirja, de ez aligha lesz lehetséges, mert a tisztán agrárállam Nyugatausztrália érdekében nem tehetik meg a többi államok, hogy feloldják a hus- és terménymaximáláso- kat, ami természetesen a kizárólag állat- tenyésztő és agrár Nyugatausztrália la- kossága főkövetelése.

Lindsay washingtoni angol nagykövet Roosevelt üzenetével megérkezett Londonba

London, február 7. Sir Ronald Lindsay washingtoni angol nagykövet megérke- zett Londonba, beavatott helyről származó hírek szerint Roosevelt üzenetével. A kormány a hadiadósság kérdésben minisz- tertanácsot tartott, amelyen magállapí- tották az amerikai üzenetre adandó vá- laszt. Ez kétségtelenül bevezetője a hadi- adóssági kérdés végleges rendezésének, a melytől a világhelyzet javulása is vár- ható lesz.

London, február 7. Sir Ronald Lind- say washingtoni angol nagykövet ma köz- li Macdonaldal Roosevelttel azon üzenetét, hogy várja Macdonald személyes látoga- tását március 4 utáni időpontra Washing- tonba, hogy letárgyalhassák a hadiadóssá- gi revízió kérdését.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. ügyvezető igazgatója, Strada Baron L. Pop (v. Drussal u.) 10. Telefon 9-77.

Taxa pos-
táltite in
No. 224713

da Baron I.
Telefon: 9
Havonta 1
évre 600, e
földre: Ha
félre 6, e
detések dij
KELET"
zsídság e
keink után
rás megjel

Van mé

Meg kell
helyek ezen
tuk, hogy L
hadihajó le
tunk. Kis za
ben a Para
krízis nagy
tünk? Anny
ság a nyug
is levezített.

Csak Bru
ban ugyanis
tek az óhítü
log történt!
ien, amit T
mekkel foga
a köztársasá
telesség. Ne
ezt az állam
a büntetés
köztársasági
ben.

Tiltakozta
rendell, hogy
hagyományo
dicséretét, h
föhlaborodta
érméleg n
esüingenek é
valláson ker
Nagy tiltako
ezt meg és
az ország m
agy hogy m
Kemal Musz
gálat megin
szágbán nag
beszélnek ma

De számú
szai. Örömet
késégsbesni
gon, egy be
törödni a kr

A mucsai

Erdély fő
olyan szenn
nem is egy
volna, hanem
fészek,

A sarkokon
világáros k
utvonalakon
latják fényük
közlebbi me
ként hullámz
miazmákat re
detten terjesz

Va'óban ne

Ellenkezől
Mucsai nem
fővárosi közt
nekij tulajdon
A városi h
egyszerűen a
lozsvári ucc
művét. Majd
eltakarítja, i

— addig az
posson benne
De hát ak
szükség közt
Miért van
ha a termész
szerisége a
hoz?

Ez a kérdé
fel mindenkib
telen túrni, h
fővárosa ösk
dik, hogy ané
belijeivel az
módjára kény

A városi t
pénzhányra l
elnyagottsá
Ez nem érv
Más városo
hiánnyal kü
hogy az uccá
szokban meri

Temesváro
rendesek, Bra
Egyedül B
mucsai közt
tartja fenn m
Am ez oly